

Atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni alloriarfiit siunertaat kiisalu atuartitsissutit siunertaat ilikkagassatullu anguniagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat

Atuarfik pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 8-mi, 21. maj 2002-meersumi § 13 naapertorlugu aalajangersarneqarput:

Kapitali 1

Nassuiaatit

Alloriarfiit siunertaat, atuartitsissutit siunertaat ilikkagassatullu anguniagassat

§ 1. Nalunaarummi matumani alloriarfinni anguniagassat paasineqassapput tassaasut alloriarfinni ataasiakkaani atuartitsinermi siunertat pingaannerit. Atuarfiup siunertaa tunngavigalugu alloriarfiit siunertaanni itisilernerqarput atuarfimmilu alloriarfinni pingasuni tamaginni ilikkartitsiniarnermut periaatsit taaneqarlutik. Alloriarfiit siunertaasa nalunaarpaat ilisimasassat aamma atuartitsissutit atuartitsissutillu qanitariit akimorlugit tunngaviummik piginnaasassat qaqugukkut atuartut piginnaasaqarfigissagaat naatsorsuutigineqarnersoq. Alloriarfiit siunertaat tallimanut naligiissunut agguagaapput, ukuusunut:

- 1) ilisimasassat piginnaasassallu,
- 2) inuttut pisinnaasaqarfigisassat,
- 3) inooqatigiinnermik inuiaqatigiinnermillu pisinnaasaqarfigisassat,
- 4) ilikkagassanik suliasanillu pisinnaasaqarfigisassat aamma
- 5) atuartup siunissami ilinniagariligassaminik inuussutissarsiutigiligassaminillu toqqaanera.

Imm. 2. Nalunaarummi matumani atuartitsissutit siunertaat tassaapput atuarnerup ingerlanneqarnera tamaat atuartitsissutini ataasiakkaani atuartitsissutillu susassaqaqarfiini atuartitsinermi siunertarineqartussat. Atuartitsissutit siunertaat immikkoortunut sisamanut naligiissillugit agguagaapput atuartitsissutini ataasiakkaani aamma atuartitsissutit susassaqaqarfiini isiginnittaatsinik assigiinngitsunik sisamanik ersersitsisuullutik, ukuusunik:

- 1) ilisimasassat piginnaasassallu,
- 2) inummut imminermut tunngasut,
- 3) inunnik peqateqartarnermut tunngasut aamma
- 4) kulturilerinermit inuiaqatigiilerinernullu tunngasut.

Imm. 3. Nalunaarummi matumani ilikkagassatut anguniagassat paasineqassapput tassaasut alloriarfiit

pingasut naammassinerini atuartitsissutini ataasiakkaani atuartitsissutillu susassaqrfini ilisimaligassatut piginnaasaqrfigiligassatullu anguniagassat atuartut piginnaasaqrfigisassaattut naatsorsuutigineqartut. Ilikkagassatut anguniagassat ilinniagassatut naligiissillugit aggugaapput ingerlaavartumillu nalilersuinnermut kiisalu alloriarfiit pingasuusut tullerlaarlugit naammassinerini qitiusumit aalajangersakkanik naliliisarnermut tunngaviliisuullutik.

Kapitali 2

Alloriarfiit siunertaat

Nukarliit atuarfiat

§ 2. Nukarliit atuarfianni atuartitsinerup siunertaraa atuartut mernguernartunik sammisaqrnerminni, misigisaqrqatigiinnerminni nammineerlutillu sulinnerminni oqaatsinik malussarissusertik, paasinnissinnaassusertik oqaatiginneriaasertillu ineriartortissagaat kiisalu atuarnermi, allannermi kisitsinnermilu tunngaviusumik piginnaasassatik pigiliutissagaat.

Imm. 2. Atuartitsineq atuartut piginnaasaannik assigiinngitsunik inuttullu imminnut naleqartinnerannik ineriartortitseqataassaaq. Atuartitsinerup atuartut ilisimasaqrartilissavai isumatusaarnikkut, pilersitsinikkut, timersornikkut peqqinnartumillu inooriaaseqarnikkut namminneq ineriartortertik qanoq akisussaaqataaffigisinnaaneraat.

Imm. 3. Atuartitsinerup atuartut paasisaqrartissavai ilaqutariinni, atuarfimmi aamma ikinngutit akornanni assigiinngitsutigit inissisimaaffinik aamma akisussaaaffinik. Atuartut atuarfimmi ikinngutillu akornanni attaveqatigiissinnaanerup aamma aaqqiagiinngissutit annikinnerusut aaqqiiniarsinnaanerisa pingaarutaat paasisaqrartigissavaat.

Imm. 4. Atuartitsineq atuartut suleriaatsinik suleqatiginneriaatsinillu naleqquttunik ineriartortitsineranni kiisalu atuarnermik siunertaanik paasinninnissaanni peqataassaaq.

Imm. 5. Atuartitsinerup atuartut angerlarsimaaffimmi angerlarsimaaffullu avataani suliassanik sammisanillu assigiinngitsunik paasisaqrartissavai.

Akulliit atuarfiat

§ 3. Akulliit atuarfianni atuartitsinerup siunertaraa atuarfimmi atuartitsissutini atuartitsissutinilu qanitariissuni tunngaviusumik piginnaasassanik atuartutpigiliussaqrassasut. Atuartut oqaatsigit piginnaasatik ilinniakkaminni inooqatigiinnilu atortussatut ineriartorteqqissavaat.

Imm. 2. Atuartitsinerup atuartut periarfississavai piginnaasaminnik soqutigisaminnillu tamatigoortumik ineriartortitsinissaannut. Atuartitsineq atuartut inuttut naleqassutsiminnik imminullu tatiginnerannik nukittorsaaqataassaaq kiisalu namminneq atukkaminnut attuumassuteqrartigisaminnillu akisussaaqataatitsilerluni. Atuartut ineriartortinnerminnut akisussaaqataanertik tamatumunngalu sunneeqrataasinnaasutut paasinninnertik annertusiartortissavaat.

Imm. 3. Atuartitsinerup atuartut ilaqutariinni, atuarfimmi inuiaqatigiinnilu aamma allat pissusilersuutaannut akisussaaffinullu assigiinngitsunut paasinninnera ineriartorteqqissavaa. Atuartut naleqquttumik attaveqatigiissinnaanertik aaqqiagiinngissutsinillu aaqqiiniarsinnaanertik ineriartortissavaat.

Imm. 4. Atuartitsinerup atuartut sungiussitissavai ilinniartitsisutik suleqatigalugit pilersaarusiornermik, naliliinnermik aamma ilinniarnermik ingerlannerannik iluarsartuusseqqinnermik. Atuartut kisimiillutik aamma suleqateqrartutik assigiinngitsunik suleriaaseqarsinnaassapput.

Imm. 5. Atuartitsinerup atuartut ilisimasaqalersissavai ilinniartit inuussutissarsiutillu assigiinngitsut tunngaviinik.

Angajulliit atuarfiat

§ 4. Angajulliit atuarfianni atuartitsinerup siunertaraa atuartut atuartitsissutit qanitariissut, atuartitsissutit atuartitsissutillu immikkoortortaasa immikkuullaarissutaat, atuuffii ataqatigiinnerilu atuartut paasisimasaqarfigilissagaat. Atuartut ilisimalikkatik piginnaalikkatillu atuartitsissutini atuartitsissutinilu akimuilluni atuartitsinerni assigiinngitsuni naapertuuttumik eqaatsumillu atorsinnaassavaat. Atuartut paasisutissanik suliareqqiisinnaassapput ingerlatitseqqissinnaassallutillu oqaatsit arlariit atorlugit.

Imm. 2. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut inuttut ilikkakkatigullu piginnaanitik ilisimaarlugit ineriartortissagaat kiisalu periarfissatik pivusorsiortumik paasisagaat. Atuartut nammineq inuunerminnut akisussaassuseqarsinnaasunngussapput allallu inuunerannut akisussaaqataasinnaangussallutik.

Imm. 3. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut namminneq allallu pissusilersuutaannik akisussaaffinillu assigiinngitsunik paasinninnissaat. Atuartut inunnik kikkunnilluunniit oqaloqatiginnissinnaassapput akulerusimasinnaallutillu aamma atuarfimmi atuarfullu avaatani aaqqiagiinngissutinik aaqqiisinnaassuseqassallutik. Atuartut inuiaqatigiinni oqartussaaqataaffusuni akisussaaffitik, pisinnaatitaaffitik pisussaatitaaffitillu ilisimaarillualissavaat.

Imm. 4. Atuartitsinerup atuartut ilinniarnissaminnut inuussutissarsiutigiumaakkaminnullu pilersaarutaannik naliliisinnaangortissavai ingerlaavartumillu tulluarsaasinnaasunngortissallugit, ilikkariartornerminnut akisussaaqataasunngortissavai siunniussamillu angunissaannut suliniuteqarsinnaasunngortissallugit.

Imm. 5. Atuartitsinerup atuartut tunngavississavai ilinniarnissaminnik inuussutissarsiutissaminnillu pivusorsiortumik toqqaasinnaanissaannut.

Kapitali 3

Kalaallisut atuartitsinerup siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartitsissutit siunertaa

§ 5. Atuartitsinerup siunertaraa atuartut kalaallisut oqaatsinik allatanillu qularnaatsumik allanngorartumillu paasisinnaangorlutik aamma erseqqissumik allanngorartumillu oqalussinnaangorlutik allassinnaangorlutillu ilisimasaqalissasut piginnaasaqalissasullu. Atuartitsinerup qulakkiissavaa atuartut sutigut tamatigut ilikkagassatigut tamatigoortumillu ilikkarniarnerminni qularnaatsumik oqaatsitigut oqariartaatsitigullu toqqammavissaminnik pigiliussaqaassasut. Atuartitsinerup aammattaaq peqataaffigissavaa atuartut maluginiakkatik aallaavigalugit oqalunnikkut oqaasertaqanngitsunillu attaveqatigiittarnernut malussarissusertik ineriartortissagaat. Atuartut kalaallit oqaasiisa ilusii aamma atuuffii ilisimasaqarfigilissavaat ilisimaarinninnertillu ineriartortissallugu.

Imm. 2. Atuartitsinerup nukittorsaaqataaffigissavaa atuartut kinaassusiat inuttullu imminnut naleqartinnerat. Atuartitsinerup atuartut siuarsassavai misigisaqarnermut, naliliinermut, isumaliuteqarnermut isummerfiginninnermullu kiisalu misigissutsiminnik, misilittakkaminnik, ilisimasaminnik isummaminnillu oqaatiginninnermut piumassusiat piginnaasaallu. Atuartut

ineriartortissavaat oqaatsitigut ineriartornerminnik ilisimaarinninnertik aamma atuartitsinerup atuartut piginnaasaqalersissavai namminneq ilikkariartornerminnut akissussaaqataasinnaanermut.

Imm. 3. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut ilisimasani misilittakkanillu ingerlatitseqqinnerni, suleqatigiinnerni inuillu akornanni iliuuseqatigiinnerni oqaatsit sakkutut atornerisa pingaassusiannik misigisaqarnissaat. Atuartitsinerup atuartut kaammattussavai oqaatsit sakkutut atoqqullugit namminneq inuillu allat atugaannik ilisimannilernissamut.

Imm. 4. Atuartut oqaatsit kulturillu ataqatigiinnerisa pingaarutaat ilisimasaqarfigilissavaat oqaatsit allakkiallu misiginerisigut paasinerisigullu. Atuartut atuartinneqarnerisigut kalaallit kulturiannik kulturinillu allanik ataqateqarnerannik paasinninnerat ineriartortinneqassaaq. Atuartitsinerup atuartut tapersersussavai inuiaqatigiinni oqartussaafeqatigiiffusumi eqii-ngasutut soqutiginnittutullu inooqataanissamut ineriartornerini.

Illikkagassatut anguniagassat

§ 6. Nukarliit atuarianni atuartitaareernerminni *Attaveqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) oqaloqatigiinnermi, suleqatigiinnermi saqqummiussisarnernilu oqaatiginiakkaminnik oqaatiginissinnaassasut oqaatsinillu atuisinnaassasut,
- 2) oqaluttuarlutik, pisuusaartitsillutik, taalliorlutik, isiginnaagassiorlutik, erinarsorlutik nipilersuutillu atorlugit akuttoqatigiissaarillutik oqaatiginiakkaminnik saqqummiussisinnaassasut,
- 3) oqaluttuarnerninni isiginnaartitsinerminnilu atortunik iluaqutissanik atortulersorsinnaassasut,
- 4) oqaatsit ajornartorsiutinik qaangiiniarnerni, aliikkusersoqatigiinnerni ilisimasanillu saqqummiussiniarnerni atorsinnaassagaat,
- 5) tusarnaarluarsinnaassasut malitsigisaanillu apersuillutik paasiniaasinnaassasut, allat allataannik tusarnaarsinnaassasut oqaloqatigiissuteqarsinnaassasullu,
- 6) allakkianik oqinnerusunik atuarsinnaassasut suleqatigiinnilu minnerusunik namminneq allataminnik atuffassisinnaallutik,
- 7) atuakkamik tusakkamillu imaasa pingaarnersaanik oqaluttuareqqiisinnassasut, allatallu tunngavigalugit isiginnaartitsisinnassasut,
- 8) allakkiaat nalunaariartaatsillu allat, soorlu assilissat, titartakkat, videut malittariinnillu titartakkiat pillugit isummaminnik oqaatiginissinnaassasut,
- 9) misigisatik annikitsunik allaatigisinnassagaat kiisalu takorluukkat, assilissanik allaatigisanillu atuarsimasaminnik, tusarsimasaminnik takusimasaminnillu tunngaveqarlutik allaatiginissinnaassasut,
- 10) piffissami tulleriinnilersukkanik oqaluttuarpalaartunillu kiisalu pisuusaartitanik, soorlu oqaluttualianik oqalualaanillu, allaatiginissinnaassasut,
- 11) titartaanertigut, pisunik allattuinerigut allallutillu nalunaaruteqarnertigut ilisimatitsisinnassasut aamma
- 12) qarasaasiaq atorlugu allassinnaassasut, titartaasinnaassasut nassitsisinnassallutillu.

Imm. 2. Paasissutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuakkanik atorniartarfimmik atuisinnaassasut atuakkanillu ujarlernerminni ikiortissarsiorsinnaassasut,
- 2) paasissutissanik inuit allat ilisimasaannik, misilittagaannik oqaluttuaannillu atuarianni atuarmi atuariannu avataani katersuisinnaassasut,
- 3) atuartitsissutinut tunngasunik qarasaasiakkut programminik atuisinnaassasut aamma
- 4) Internetimi pisariunngitsunik ujarlarsinnaassasut.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) allakkiat qangarnisat ullumikkut allakkianit allaanerussuteqarneri ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) kalaallit oqalualaaavinik ilisimasaqassasut,
- 3) kalaallit oqalualaavisa nunanilu allamiut oqaluttualiaasa assigiinngissutaat assigiiffilu ilisimasaqarfigissagaat,
- 4) allakkiat allatullu oqaatiginneriaatsit pillugit misigisatik paasisatillu tunngavigalugit oqaloqatiginissinnaassasut aamma
- 5) Kalaallit Nunaanni assigiinngitsunik sumiorpaluuteqartoq taakkualu oqaluttuarisaanikkut tunuliaqutaat ilisimassagaat.

Imm. 4. Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) allataminni oqaatsitik, oqaatsinik atuinertik oqaatsillu eqqortuunerat malugisinnaassagaat,
- 2) atuarnermi tunngaviusumik periaatsit assigiinngitsut atorsinnaassagaat,
- 3) allakkiat oqaatiginninniutillu allat, soorlu assilissat, videut malittariinnillu titartakkiat imaanni pingaarnersat, piffissat, piffit pisullu, pillugit oqaloqataasinnaassasut,
- 4) oqaatsit atorneqartarnerat tunngaviusumik ilisimasaqarfigissagaat atorsinnaassagaallu,
- 5) oqalunnermi allannermilu oqaatsit atorneqartarnerisa assigiinngissusiannik ilisimasaqassasut, aamma namminneq sumiorpaluutimik allattaatsimilu oqaatsit assigiinngissutaat malugisinnaassagaat,
- 6) oqalunnermi nipit atuuffii, soorlu naggateqatigiiaat taalluartaagassiallu kiisalu oqaatsinik pinnguaatit paasisimassagaat,
- 7) nipinik misississuineq katiterinerlu sungiussimassagaat,
- 8) naqinnerit nipaasut, ilusii atii atuuffilu paasisimassagaat,
- 9) oqaatsit avittarnerini periaatsit sungiussimassagaat,
- 10) allataminni oqaatsit atorneqakulanerit oqaatigineqarnerattut allassinnaassagaat,
- 11) naqinnerit mikisut aamma angisuut taakkualu atuuffii paasisimassagaat aamma
- 12) oqaatsit oqaatsinik ataasiakkaanik aamma oqaaseqatigiinnik ilusilerneqarnerat ilisimasaqarfigissagaat, oqaatsillu suuneri ilisimassagaat.

§ 7. Akulliit atuarfianni atuartitaarenerminni *Attaveqaaqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) oqaloqatigiinnerni, suleqatigiinnerni, oqallinnerni, saqqummiussinerni oqaatiginninniarnernilu oqaatsiminnik paasinartumik erseqqissumillu atuisinnaassasut,
- 2) oqaluttuurtut, paasissutissiisutut, oqaluttuareqqiisutut, oqaaseqaateqartutut isummanillu saqqummiussisutut oqaatiginissinnaassasut,
- 3) takorluukkatik, misigissutsitik, eqqarsaatitik, misilittakkatik ilisimasatillu ataqatigiissumik oqaluinnarlutik saqqummiussinnaassagaat,
- 4) aalajangersimasumik sammisaqarnermi naammassiniagaqarnermilu suliat saqqummiussinnaassagaat,
- 5) attaveqarnermut/saqqummiinnermut iluaqutaasinnaasut, soorlu oqaatsinik ataasiakkaanik allattuineq nivinnagassaliornerlu, atorsinnaassagaat,
- 6) oqaatsit ajornartorsiutinik qaangiiniarnermi, kimingiisernermi, aliikkusersuineri, isummanik tunngavilersuineri, ilisimasanik ingerlatitseqqinnermi sunniiniarnermilu atorsinnaassagaat kiisalu oqaatsit taalliortorpalaartumik atorneqartarnerat ilisimasaqarfigissagaat,
- 7) tusarnaarluarsinnaassasut taamaaliornermikkullu paasiniaaqqissaarlutik nalilersuillutillu apeqquteqarsinnaassasut,

- 8) atuakkianik aliikkutassianik imalinnik aamma piviusunik nalorninatik naammaginnartumillu sukkassusilimmik atuarsinnaassasut,
- 9) atuffassisinnaassasut aamma namminneq allataminnik allallu allagaannik misigissuseqarpalaartumik saqqummiussisinnaassasut,
- 10) oqaluttuareqqiisumik, nassuiaatiginnittumik, oqaluttuussisumik, oqaaseqarfiginnittumik tunngavilersukkamillu isummanik paasisitsiniaasumik allassinnaassasut,
- 11) ataqatigiisumik piffissamillu tulleriaarinnittumik misigisaminnik, misilittakkaminnik, takorluukkaminnik, ilisimasaminnik misigissutsiminnillu allaatiginnissinnaassasut,
- 12) pisuusaartitanik aamma piviusunik, soorlu naalisakkanik, taallianik, isiginnaagassianik, allakkanik, naliliilluni saqqummiussanik, ullorsiutunik, nalunaarusianik atuagassianullu ilanngutassianik, allassinnaassasut,
- 13) allanut atatillugu allanneq sakkutut, soorlu pisunik allattuisarnermi, allapallannerni nalunaarsuillunilu allattuineri, ilisimallugu atorsinnaassagaat aamma
- 14) allat allataat pillugit siunnersuisinnaassasut namminerlu allatatik pillugit siunnersortissinnaassasut.

Imm. 2. Paasisutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuakkanik atorniartarfik namminersorlutik atorsinnaassagaat paasisutissanillu katersisinnaassallutik,
- 2) qulequtaq aalajangersimasooq pillugu paasisutissanik tulluurtunik, soorlu atuakkanit, Internetimit, allani tusagassiuutinit aamma inunnit allanit katersisinnaassasut, immikkoortiterisinnaassasut atuisinnaassasullu,
- 3) suliaasanut aalajangersimasunut tunngasunik qarasaasiakkut programminik atuisinnaassasut aamma
- 4) ordboginik, ujarlerfissanik paasisutissanillu naleqquttunik allanik atuisinnaassasut.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuakkiaat piffissap ingerlanerani allanngoriartortarnerat kiisalu atuakkiap allanneqarnerata nalaani piffissami pisunik takutitsisarnera ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) oqaluinnarluni aamma allalluni oqaluttuarnerup immikkoortutaat, soorlu kalaallit aamma nunat allat oqaluttualiaataat, oqaluttuaat oqaluttuatoqaataallu, ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) tussiutit, erinarsuutit taalliallu nutaanerit ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 4) sumiorpaluutit allat ilisarnaataat ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 4. Aaqqissuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) namminneq allataminni allallu allataanni oqaatsinik, oqaatsinik atuinermik oqaatsillu eqqortuunerinik paasisimasaqassasut,
- 2) atuarnermi periaatsit assigiinngitsut, tassaasut pingaarnersiuiineq, immikkoortukkaarineq, atuapallanneq atuaqqissaarnerlu, ilisimallugillu atorsinnaassagaat,
- 3) allatap pingaarnersaanik oqaasertaasa ataasigut titartuilluni nalunaarsuinikkut, imaqarnersiuinikkut naalisaanikkullu attassisinnaassasut,
- 4) imassanik katersisinnaassasut allaaserisassallu imassaanik najoqqutassiorsinnaassasut kiisalu isumassarsiamiit naammassisaqarluni allaaserinnissinnaassasut,
- 5) oqaatsit sakkutut pingaarutaat ilisimassagaat atorsinnaassagaallu,
- 6) oqaatsit oqaluinnarluni allallunilu atornerqartut assigiinngissusaat assigiissusaallu paasisimasaqarfigissagaat,
- 7) allat suleqatigalugit allatanik allatigullu oqaatiginneriaatsinik misissueqqissaarsinnaassasut, imaanik

paasiniaasinnaassasut, sammivissiuinnaassasut, nassuiaasinnaassasut, naliliisinnassasut aamma tunngavilerlutik sanilliussinnaassasut,

8) allat suleqatigalugit allatat oqaatiginneriaatsillu suunerinik, pingaarnertut imaannik, attaveqatigiinnernik, ilusiinik, oqaluttuartup inissisimaneramik, saqqummiunnerinik, inuttanik ilisarititsinerinik, misissoqqissaarnerinik, nassuiarnerinik aamma avatangiisinik saqqummiinerinik kiisalu sammisaannik nassuiaasinnaassasut,

9) piviusuusaartitat aamma piviusut suunerinik, soorlu atuakkiat qanganisaanerusut nutaaliaanerusullu, oqalualaat oqaluttuatoqqallu, taalliat, piviusut, allakkat ilusii, ussasaarutit takoqqusaarutillu, ilisimasaqarfigissagaat kiisalu oqaatsit, allatat suunerisa, imaasa pissusiisalu qanoq issusiisa ataqatigiissinnaanerinik ilisimasaqarnerminnik oqaatiginnissinnaassasut,

10) oqaatsit avinneqartarnerinut malittarisassat ilisimallugillu atorsinnaassagaat,

11) killiffilersuinnermut malittarisassat ilisimallugillu atorsinnaassagaat,

12) taggisit oqaluutillu ilisarnaataat, tassaasut nagguiit, uiggiutit oqaatsillu naggataat, oqaaseqatigiillu ilusii, ilisimasaqarfigissagaat aamma

13) kingulleqqiutit, kinaassusersiutit, uparuartorniutit kisitsisillu ilisimasaqarfigissagaat.

§ 8. Angajullit atuarianni atuartitaareernerminni *Attaveqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) oqaloqatigiinnerni, suleqatigiinnerni oqallinnernilu oqaatsinik patajaatsumik, allanngorarluartumik isummanillu tunngavilersuisumik oqalussinnaassasut,

2) suliat ilusii pissutsit suunerinut tulluurtut ilisimaraalugit saqqummiussinnaassagaat ingerlateqqissinnaagaallu aamma qularnaatsumik namminersortumillu oqaatiginnissinnaassasut,

3) takorluukkaminik, misigissutsiminnik, eqqarsaatiminnik misilittakkaminik ilisimasaminillu ataqatigiisumik tunaartalerluakkamillu oqaatiginnissinnaassasut,

4) oqaloqatigiinnerni oqaluunnernilu allat oqaluinnarlutik saqqummiussinerini tusarnaarluarsinnaassasut ammasuullutik, paasiniaasuullutik nalilersuisuullutillu,

5) allakkianik aliikkutassianik imalinnik aamma piviusunik nalorninatik naammaginartumillu sukkassusilimmik atuarsinnaassasut,

6) allakkiaat atorlugit eqqarsarnerminnut siunertaminnullu atuarneq atorsinnaassagaat,

7) atuffassisinnaassasut aamma nammineq allallu allagaannik nassuiaarpalaartumik misigissuseqarpalaartumillu oqaluttuareqqiisinnaassasut,

8) oqaluttuareqqiinnertut, nassuiaannertut, oqaluttuarnertut, oqaaseqarfiginninnertut, isummanik saqqummiussinertut isumaliornertullu allaatiginnissinnaassasut,

9) takorluukkat, misigissutsit, eqqarsaatit, misilittakkat ilisimasallu pillugit pisunut naleqqussakkanik ataqatigiisumik, nalunaatsumik allanngorarluartumillu allaatiginnissinnaassasut,

10) tiguisussamat aalajangersimasumut toqqaannartumik allagaqarsinnaassasut,

11) allannissap siunertaanut tulluarnepaamik allatap suunissaanik, piviusuusaartitamik imaluunniit piviusumik, siunniussisinnassasut,

12) allanneq iluaqutitut ilisimaarisamik isumaliornartumillu allanut atatillugu, soorlu pisunik allattuinnermi sukkasuumillu allattuinnermi aamma pingaarnersiulluni allattuinnermut tun-ngatillugu atorsinnaassagat,

13) allat allataannut qisuariarlutik siunnersuisinnaassasut namminerlu allatatik pillugit siunnersuutininik tigooraasinnaassasut tassanngalu ilikkakkatik misilittakkatillu namminersorlutik sulinnerminni atorluarsinnaassagaat aamma

14) nunarsuaq tamakkerlugu e-mailinik atuisinnaassasut aamma elektroniskiusunik saqqummiussassaliorinnaassallutik, soorlu internetikkut nittartakkanik.

Imm. 2. Paasissutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) paasissutissiiffinnit paasissutissanik, soorlu atuakkanik atorniartarfinni, toqqorsivinni internetimilu kiisalu inunni allani, ujarlersinnaassasut kiisalu paasisat apeqquserlugit namminersuutigalugillu suliaqarnerminni atorsinnaassagaat aamma

2) ordbogit ujarlerfii imaalu atorsinnaassagaat.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) atuakkiat piffissani assigiinngitsuni allanngorartarnerat kiisalu allakkiat allanneqarfimminni piffissaq imarisamikkut ersersittaraat ilisimassagaat,

2) kalaallit oqaasiisa atuakkiaasalu oqaluttuarisaanerisa taasassartaasa pingaarnersaat ilisimasaqarfigissagaat kiisalu oqaatsit allakkiallu kulturimi inuiaqatigiinnilu pingaaruteqassusiannik paasisimasaqassasut,

3) oqaluttariarsornerit allattariarsornerillu suuneri ilisimasaqarfigissagaat,

4) kalaallit, Inuit aamma allamiut oqalualaavini, oqaluttualiaanni oqaluttuaataannilu oqaluttuariaatsit assigiinngitsut taakkununga ilaatillugit imarisaat, ilusii pingaarnersaallu ilisimasaqarfigissagaat aamma

5) kalaallit sumiorpaluutaat aamma Inuit oqaasii toqqakkat assigiinngitsut ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 4. Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) nammineq allallu allataanni oqalunnerup eqqorluartuutitsinissaanut oqaatsinillu atuilluarnermut qularnaatsumik isummerfiginnissinnaassasut,

2) atuariaatsit assigiinngiaartut, tassaasut pingaarnersiuneq, immikkoortukkaarineq atuaqqissaarnerlu, siunertaq naapertorlugu atorsinnaassagaat,

3) allatap pingaarnersaanik iluseq naleqqunnerusoq naapertorlugu oqaasertanik ataasigut titartuinikkut nalunaarsuillutik, oqaatsinik atuagassanik allattuillutik, imaqarnersiullutik, oqaluttuareqqiillutik allattuillutillu attassisinnaassasut,

4) attaveqatigiinnerup siunertaanik siuarsaaniarnermut paasissutissanik katersisinnaassasut, ataatsimut isiginnissinnaassasut imarisassamullu najoqqutassiorsinnaassasut,

5) isumassarsiornermiit naammassinermut namminersorlutik allassinnaassasut,

6) namminersorlutik aamma allanik peqateqarlutik paasiniaaqqissaarnerit tunuliaqutaralugit allatanik nalunaariaatsinillu nassuiaasersuisinnaassasut, naliliisinnaassasut sanilliussisinnaassasullu,

7) namminersorlutik aamma suleqateqarlutik allatat nalunaariaatsillu allat suunerinik, attaveqarnerinik, ilusilernerinik, oqaluttuartaaisa inissisimanerinik, saqqummeriaasiinik, sammisaannik tunngaviinillu, oqaasiinik periaasiinillu kiisalu isumaannik nassuiaatiginnissinnaassasut,

8) kalaallit oqaasiisa ilusilersugaanerisa pingaarnersai, taggisit, oqaluutit, kinaassusersiutit, kingulleqqiutit, uparuartorniutit, oqaaseeqqat, oqaqqaarniutit aamma taggisit oqaluutillu uiggiutaat kiisalu oqaaseqatigiit ilusilernerit ilisimasaqarfigissagaat aamma

9) allattaasitoq atorlugu allatat atuarsinnaassagaat aamma allaattaasitoqqap aaqqissuussaana ilisimassagaat.

Kapitali 4

Danskita oqaasiinik atuartitsinerup siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartitsissutip siunertaa

§ 9. Atuartitsinerup siunertaraa atuartut atuarfimmi atuarfiullu avataani suni tamani attuumassuteqarfiusuni danskit oqaasiinik ilisimasaqalissasut piginnaasaqalissasullu oqaluttunik allatanillu paasisinnaangorlutik taamatullu nammineq oqalussinnaangorlutik allassinnaangorlutillu. Atuartitsinerup qulakkiissavaa atuartut oqaatsinik allanik ilinniaqqinnissaannut kiisalu atuarfimmi atuartitsissutit allat ilikkarniarnerinut ilinniaqqinnissamullu oqaatsinik sakkussissallugit tunngavississallugillu. Atuartut danskit oqaasiisa ilusii atuuffilu ilisimasaqarfigilissavaat qallunaallu oqaasiinut malussarinnertik ineriartortissallugu.

Imm. 2. Atuartitaaneq aqqutigalugu oqaatsit arlallit iluaqutigalugit ilisimasanik paasisanillu pigiliussisinnaaneq ilikkarniarnermikkut namminnerlu ineriartornerminnut pingaaruteqartoq atorfissaqartorlu atuartut misigissavaat. Atuartitsinerup atuartut kajumissuseqalersissavai ilisimasassanik paasisutissanillu katersinissamut, aamma nalilersuinissamut isummernissamullu kajumissuseqarnerat piginnaassuseqarnerallu kiisalu misigisaminnik, ilisimasaminnik, isummaminnik misigissutsiminnillu ersersitsisinnaanerit siuarsassallugit. Atuartut misilittakkatik aallaavigalugit ilisimasaqarfigiartussavaat oqaatsinik pigiliussinissaminnut periarfissatik aamma atuartitsinerup atuartut piginnaasaqalersissavai ilikkariartornerminnut akissussaqataanermut.

Imm. 3. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqinnerni, suleqatigiinnerni inuillu akornanni iliuuseqatigiinnerni oqaatsit sakkutut atornerisa pingaassusiannik misigisaqarnissaat. Atuartitsinerup atuartut kajumissaassavai namminneq inuillu allat atugaannik ilisimannilernissamut oqaatsit iluaqutiginissaannut.

Imm. 4. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut misigissagaat kulturini arlalinni oqaaseqatigiiffiusuni misilittakkat ilisimasallu inooqatigiinnermut kulturikkullu ineriartornermut naleqarluartut iluaqutaasullu aamma atuartut paasisimaqarfigilissagaat kalaallit danskillu oqaasiisa kulturiisalu attuumassuteqatigiinneri. Atuartitsinerup atuartut paasiniaarusulersissavai Danmarkimi nunarsuullu sinnerani kulturit inuuniarnikkullu atugarisat pillugit, taamalu annertusassallugu nunat tamalaat akornanni pissutsinik kiisalu kulturiminnik atuartut paasinninnerat.

Ilikkagassatut anguniagassat

§ 10. Nukarliit atuarfianni atuartitaareernerminni *Attaveqatigiittarnerup* samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuartitsinerni danskit oqaasii atorneqartillugit peqataasinnaassasut,
- 2) atuartitsinermi ilinniartitsisup innersuutai paasiuminartumillu nassuiaatai malinnaaffigisinnaassagaat,
- 3) nuannarisaminnik nuanniigisaminnillu aamma soqutigisaminnik oqaatiginissinnaassasut,
- 4) danskisut oqalulluni saqqummiussat allaatigisallu annikitsut oqaatsit atornagit oqaatiginneriaatsinut, soorlu assitalersuinernut aamma ussersornernut, nuutsissinnaassagaat,
- 5) oqaluttuarnerit atuffassinerillu oqaaseqatigiit naatsut atorlugit assitalersuinikkut allatullu oqaasertaqanngitsunik takussutissartallit malinnaaffigisinnaassagaat,
- 6) paasisutissat nalunaarutillu annikitsut paasiuminartullu ingerlateqqissinnaassagaat,
- 7) atuartitsinermi, atuarfimmi aamma ulluinnarni pissutsit aalajangersimasut pillugit apeqqusiinnaassasut apeqqutinillu akisinnaassallutik,
- 8) inuit, uumasut, atortut, pisimasut sumiiffillu ilisimaarisatik assitalersuinerit allallu

oqaasertaqanngitsumik saqqummiinerit iluaqutigalugit taaguusersorsinnaassagaat
oqaluttuarisinnaassagaallu aamma

9) oqaatsit ataasiakkaat oqaaseqatigiillu naatsut allassinnaallugillu atuarsinnaassagaat.

Imm. 2. Paasissutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) allatani suuneri ilisimariikkaminni assigiinngitsuni paasissutissanik nassaarsinnaassasut aamma
- 2) paasissutissanik katersineq tunngavigalugu apersuisinnaassasut.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) kalaallit danskillu oqaasiisa ulluinnarni inuunerminni atugaaneri malugissagaat,
- 2) kalaallit danskillu ulluinnarni nalliuttunilu ileqqui maluginiassagaat nassuiarsinnaallugillu,
- 3) danskit meerartaasa allatat suuneri aalajangersimasut ulluinnarni atortagaasa ilaat ilisimassagaat,
- 4) allatat saqqummersitallu danskit tusagassiuutaanneersut ukiuminnut naleqquttut isiginnaarlugit, tusarnaarlugit ilaatigullu atuarlugit sammisassagaat aamma
- 5) danskit meeqqanut erinarsuusiaat, naggateqatigiiaat taalluartaagassiaallu nutaanerusut qanganisaanerusullu ilikkarsimassagaat.

Imm. 4. Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) danskisut atuartitsinermi atuartitsinernilu allani suliaassani sammisassanilu oqaasertusarneq oqariartaaseqarnerlu inerisarsimassagaat,
- 2) danskisut taaseriaatsit ilisarnaartaasa pingaarnersaat ilisimaarissagaat aamma danskisut kalaallisullu nipinik atuinerup allaatsillu assigiinngissusiisa assigiiffisalu pingaarnersaat malussariffigissagaat,
- 3) oqaatsit oqaaseqatigiinni inissisimanerinit piffissamillu oqaatiginnittarnerit assigiinngitsuusut malugissagaat aamma
- 4) allamiut oqaasiinik ilinniarnermut attaveqatigiinnermullu periaatsit naleqquttumik atussagaat aamma danskisut atuartitsinermi sammisani atuaqatit suleqatigissagaat.

§ 11. Akulliit atuarfianni atuartitaareerminni *Attaveqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuartitsinerit danskit oqaasii kisiisa atorneqartillugit peqataaffigisinnaassagaat,
- 2) oqaloqatigiinnerup ingerlanerani aamma qulequttap ilisimariikkap oqaluinnarluni saqqummiunnerani sammineqartup imarisamigut pingaarnersaa paasisinnaassagaat, aamma paasinninnertik itisilerniarlugu ersarissarniarlugulu sammineqartumut attuumassuteqartunik apersorsinnaassasut,
- 3) atuartitsinermi atuaqatinik suleqateqarnermi oqalorusaarnernilu oqaloqataassasut,
- 4) allaaserisat, atuakkat atuagassiallu ukiuminnut naleqquttut atuarsinnaassagaat, imarisaasa pingaarnersaat paasisinnaassagaat nassuiarsinnaassagaallu,
- 5) qulequtaq isumaqatigiissutigeriigaq pillugu takussutissanik oqaatsit atornagit allatullu saqqummiinerit tapertarlugit paasissutissanik saqqummiisinnaallutillu ingerlatitseqqissinnaassasut,
- 6) misigissutsiminnik, qimerluukkaminnik, nalilersuutiminnik isummaminnillu oqaatiginnissinnaassasut kiisalu isummaminnik, soqutigisaminnik nalinginnaasumillu oqaloqatigiinnerni naatsunillu nalinginnaasumik allatanik assigiinngitsunik tunngavilersuisinnaassasut aamma,
- 7) allaaserisanut assigiinngitsunut tunngatillugu, soorlu takorluuilluni, assitalersuilluni, isiginnaartitsilluni il.il., namminneq pilersitsisumillu ersersitsisinnaassasut.

Imm. 2. Paasissutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) ujarlerfiit danskisut oqaasertallit, soorlu allaaserisat naqitat, tusagassiuutit elektroniskiusut il.il., paasissutissanik ujarlerfigisinnaagaat,

2) paasissutissat sammisamut isumaqatigiissutigisamut ersarissaataasinnaasut nassaarisinnaassagaat, immikkoortitersinnaassaagaat ataqatigiissaarsinnaassagaallu aamma

3) apeqqarissaarluni allatullu apersuilluni misissuinermut pilersarusiorsinaassasut paasisatillu qulequttani isumaqatigiissutaareersuni suliaqarnerminni atorsinnaassagaat.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) allatat saqqummersitallu danskit oqaasii atorlugit tusagassiuutineersut ukiuminnut naleqquttut isiginnaarlugit, tusarnaarlugit atuarlugillu sammisinnaassagaat,

2) Danmarkimi nunanilu allani meeqqat ukioqatigisamik inuuniarnermikkut atugarisaat soqutigisaallu pillugit sammisaqarsimassasut aamma

3) danskisut oqaasilinnut inuusuttunut, filminut nipilersornernullu kulturinut timersornernullu imaluunniit inunnut allanut tusaamasanut saqqummiisut ilisimasaqarfigalugillu sammisimassagaat.

Imm. 4. Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) allatat assigiinngitsunik suussusillit ilusaasa oqaatsinillu atuinerisa qimerloornerini paasissutissat maluginiassagaat aamma allatap sammisaa pingaarneq siunertaalu paasisinnaassagaat,

2) ordbogit allallu paasissutissanik ujarlerfiit ukiuminnut naleqquttut atorsinnaassagaat aamma,

3) oqaaseqqortussusertik malinnaalluartumik aaqqissuussaasumillu annertusassagaat,

4) oqaaseqatigiit ilusilernerini oqaatsillu immikkoortuini malitarsissat pingaarnerit atuuffii oqaatsillu naanerisa allannngortittarneri ilisimallugillu atorsinnaassagaat,

5) kukkuneqanngitsumik allannermi killiffilersuinermilu malitarsissat pingaarnerit ilisimallugillu atorsinnaassagaat,

6) oqaatsinik atuinerit tunngavilersorsinnaassagaat allanullu siunnersuuteqarsinnaassallutik, soorlu ineriartortitsilluni allannermi,

7) ilinniariaatsit attaveqatigeeriaatsillu assigiinngitsut atorsinnaassagaat aamma

8) oqaloqatigisap inuttut tunuliaqutai apeqqutaatillugit naleqquttumik oqaatsinik atuillutik oqaloqatiginnissinnaassasut.

§ 12. Angajulliit atuarianni atuartitaareernerminni *Attaveqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) soqutigisat aallaavigalugit isumassarsianik eqqarsaatinillu saqqummiussillutik

immersoqatigiissinnaassasut aamma pisuni sammisat pillugit oqalliseqataasinnaassasut,

2) nammineq isummersuutit tunuliaquttaannik saqqummiinerni tunngavinnik ilisimasanillu oqalullutik allallutillu, soorlu oqallissaarusiani atuartartullu allagaanni, ersersitsinnaassasut,

3) allatat assigiinngitsut isiginnaarsinnaassagaat, tusarnaarsinnaassagaat atuarsinnaassagaallu namminersorlutillu oqalullutik, allallutik assiliannngortitsillutillu saqqummiussinerminni, soorlu naalisaallutik, nalunaarusiorlutik, qarasaasiakkut nittartagaliorlutik videuliorlutillu, aallaavittut atorsinnaassagaat,

4) pisartuni nalinginnaasuni danskit oqaasiinik nattaqqallissaaratik atuisinnaassasut.

Imm. 2. Paasissutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut najoqqutani assigiinngitsuni piviusuni, soorlu atuakkani, atuagassiani internetimilu, sammisaaq aalajangersimasooq pillugu paasissutissat tulluurtut danskisut atuartitsinermi atuartitsissutinilu allani atugassatik ugartorsinnaassagaat, immikkoortitersinnaassagaat atorsinnaassagaallu.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

Kalaallit Nunaanni, Danmarkimi nunanilu allani pissutsit pillugit danskit oqaasii atorlugit tusagassiuutit saqqummersitaat allatallu piviusut isiginnaassagaat, tusarnaassagaat atuassagaallu.

Imm. 4. Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) oqaaseqatigiit katiterneqarnerisa inississorneri kiisalu killiffilersuutit kukkunaveersaernerlu ilisimaaralugit suliarisinnaassagaat,
- 2) oqaaseqatigiit ilusilernerini oqaatsit immikkoortut atuuffii suliarisinnaassagaat,
- 3) pisuni assigiinngitsuni, soorlu oqaluinnarluni allannermilu, oqaloqatigiinnerni oqallorissaartut/oqalorusaartut, tulluurtumik ilisimaarinnittumillu oqaatsinik atuisinnaassasut,
- 4) allatat assigiinngitsut ilutsimikkut imarisamikkullu assigiinngissusiat pingaarnertigut immikkoortissinnaassagaat aamma allatani eqqarsaat pingaarneq siunertarlu paasisinnaassagaat aamma
- 5) atuarnermi periaatsit assigiinngitsut, soorlu qimerluuineq, atuapallanneq, atuaqqissaarneq misigisaqarniarnerlu, atorsinnaassagaat.

Kapitali 5

Tuluit oqaasiinik atuartitsinerup siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartsissutip siunertaa

§ 13. Atuartsinerup siunertaraa atuartut tuluttut oqaatsinik allatanillu paasisinnaanngorlutik, oqalussinnaasunngorlutik allassinnaanngorlutillu ilisimasaqalissasut piginnaasaqalissasullu. Atuartsinerup atuartut periarfississavai atuarfimmi atuartsissutini allani misigisanik, ilisimasanik paasissutissanillu katersinermut paarlaasseqatigiinnermullu kiisalu ilikkariartoqqinnerminni atugassatut oqaatsit atornissaannik. Atuartut tuluit oqaasiisa ilusii atuuffilu ilisimasaqarfigilissavaat tassungalu malussarinnertik ineriartortissallugu.

Imm. 2. Atuartut atuartitaanermikkut oqaatsit arlallit iluaqutigalugit ilisimasanik paasisanillu pigiliussineq ilikkarniarnermikkut ineriartornerminnullu pingaaruteqarluartoq iluaqutaasorlu misigissavaat. Atuartut misilittakkatik aallaavigalugit ilisimaarinerulissavaat oqaatsinik pigiliussinissaminnut periarfissatik aamma atuartsinerup atuartut piginnaasaqalersissavai ilikkariartornerminnut akissussaaqataasunngorlugit.

Imm. 3. Atuartsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqinnerni, suleqatigiinnerni inuillu akornanni iliuuseqatigiinnerni oqaatsit sakkutut atornerisa pingaassusianik misigisaqarnissaat. Atuartsinerup atuartut kajumissaassavai namminneq inuillu allat atugaannik ilisimannilernissaannut oqaatsillu iluaqutitut atornissaannut.

Imm. 4. Atuartsinerup atuartut paasiniaarusussuseqalersissavai nunani tuluttut oqaluffiusuni nunarsuullu sinnerani kulturit inuuniarnikkullu atugarisat pillugit, taamalu atuartut paasinninnerulersissallugit nunat tamalaat akornanni pissutsinut, kulturiminnut allanullu kulturinut attuumassuteqarneranut.

Ilikkagassatut anguniagassat

§ 14. Akulliit atuafianni atuartitaareerminni *Attaveqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuartsinermi tuluit oqaasii atornerqartillugit peqataasinnaassasut,
- 2) sammisani ilisimariikkat pillugit oqaloqatigiinnerup oqaluttariarsornikkullu saqqummiussinerup imai pingaarnerit paasisinnaassagaat aamma paasinninnermut itisiliisitsiniarlutik erseqqissaatitsiniarlutillu

tulluurtumik apersuisinnaassasut,

3) atuartitsinermit atuartut suleqateqarnerminni, soorlu attaveqatigiinnermi pinnguaatinik pissusilersortuusaarnermilu, oqaloqataasinnaassasut,

4) ukiuminnut naleqquttuni naqitani, filmini videunilu imarisaasut pingaarnersaannik paasisinnaassasut nassuiaasinnaassasullu,

5) qulequttamut isumaqatigiissutigeriikkamut assitalersuinerit allatullu oqaatsit atornagit saqqummiinerit tapertaralugit paasisutissanik saqqummiisinnaallutillu ingerlatitseqqissinnaassasut,

6) misigissutsiminnik, qimerluukkaminnik, nalilersuutiminnik isummaminnillu oqaatiginissinnaassasut kiisalu isummaminnik, soqutigisaminnik oqalorusaarnernilu assigiinngitsunillu naatsunik nalinginnaasumik allatanik tunngavilersuisinnaassasut aamma

7) allaaserisanut assigiinngitsunut tunngatillugu, soorlu takorluuorpalaartumik oqaluttuarluni, assitalersuilluni, isiginnaartitsilluni il.il., namminneq pilersitsisumillu ersersitsinnaassasut.

Imm. 2. Paasisutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) ujarlerfiit tuluttut oqaasertallit, soorlu allatat naqitat, tusagassiuutit elektroniskiusut il.il., paasisutissanik pissarsiorfigisinnaagaat,

2) paasisutissat sammisamut isumaqatigiissutigisamut ersarissaataasinnaasut nassaaresinnaassagaat, immikkoortitersinnaassaagaat ataqatigiissaarsinnaassagaallu aamma

3) apeqqarissaarnermut allatullu apersuinikkut misissuinermut pilersaarusiorsinnaassasut taakkunanilu paasisatik qulequttani isumaqatigiissutaareersuni suliaqarnerminni atorsinnaassagaat.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) ulluinnarni tuluit oqaasiisa avatangiisiminni atorineqarnerat maluginiassagaat,

2) tuluit oqaasii atorlugit allaaserisat tusagassiuutinilu saqqummersitat ukiuminnut naleqqut-tut isiginnaarlugit, tusarnaarlugit atuarlugillu sammissagaat,

3) nunani tuluttut oqaaseqarfiusuni meeqqat ukioqatigisamik inuuniarnermikkut atugarisaat soqutigisaallu pillugit suliaqarsimassasut aamma

4) tuluttut oqaaseqarfiusuni meeqqat inuusuttullu kulturiini, soorlu filminut, nipilersornermut timersornermullu imaluunniit inunmut allanut tusaamasanut saqqummiisut ilisimasaqarfigalugillu sammisimassagaat.

Imm. 4. Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) oqaaseqqortussusertik annertusarniarlugu ilisimaarinnittumik aqqissuussaasumillu suliaqassasut,

2) ordbogit allatullu paasisutissarsiorfissatut atortussiat ukiuminnut naleqquttut atorsinnaassagaat,

3) oqaaseqatigiit sannaanni oqaatsillu immikkoortuini inatsisit pingaarnertit atuuffii naa-nerisalu allannortinneqartarneri ilisimallugillu atorsinnaassagaat,

4) kukkuneqanngitsumik allannermi killiffilersuinermilu malittarisassat pingaarnertit ilisimallugillu atorsinnaassagaat,

5) oqaatsit atukkatik nassuiaasorsorsinnaassagaat allanullu siunnersuuteqarsinnaassallutik, soorlu allannerup ineriartortinnerani, aamma

6) ilinniariaatsit attaveqatigeeeriaatsillu assigiinngitsut atorsinnaassagaat aamma oqaloqatigisap inuttut tunuliaqutai apeqqutaatillugit naleqquttumik oqaatsinik atuillutik oqaloqatiginissinnaassasut.

§ 15. Angajullit atuarianni atuartaareernerminni *Attaveqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuartitsinermi tuluit oqaasii kisiisa atorneqartillugit peqataasinnaassasut,
- 2) soqutigisatik tunngavigalugit isumassarsianik eqqarsaatinillu saqqummiussillutik immersoqatigiissinnaassasut aamma pisuni sammisat pillugit oqallinnermut peqataasinnaassasut,
- 3) isummersuutimik tunuliaquttaannik saqqummiinerni tunngavinnik ilisimasanillu ersersitsisinnaassasut,
- 4) allatat assigiinngitsut isiginnaarsinnaassagaat, tusarnaarsinnaassagaat aamma atuarsinnaassagaat namminersorlutillu saqqummiussinnerminnut, soorlu oqaluttariarsornermi, allattariarsornermi, isiginnaartitsinermi, assiliarpalaartuni, aallaavittut atorsinnaassagaat aamma
- 5) pisartuni nalinginnaasuni tuluit oqaasiinik nattaqqallisaaratik atuisinnaassasut.

Imm. 2. Paasissutissarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut najoqqutani assigiinngitsuni piviusuni, soorlu atuakkani, atuagassiani internetimilu, sammisaq aalajangersimasoq pillugu paasissutissat tulluartut namminneq allanilu atuartitsissutini atugassatik ujartorsinnaassagaat, immikkoortitersinnaassagaat atorsinnaassagaallu.

Imm. 3. Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) nunat tamalaat akornanni oqaatsit ataatimoorussatut tuluit oqaasiisa immikkut ittumik inissisimallutik atugaanerit malugalugulu sammisimassagaat aamma
- 2) nunarsuarmi pisut paasisaqarfiginiarlugit tuluit oqaasii atorlugit tusagassiuutini allaaserisat saqqummiussallu isiginnaassagaat, tusarnaassagaat atuassagaallu.

Imm. 4. Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) tuluttut oqaaseqarfiusuni nunani assigiinngitsuni oqaatsinik taaseriaatsit oqaaseqqortussutsillu assigiinngissusii maluginiassagaat,
- 2) oqaaseqatigiit katiterneqarnerisa inississorneri kiisalu killiffilersuutit kukkunaveersaarnerlu ilisimaaralugit sulisinnaassasut,
- 3) oqaaseqatigiit ilusilernerini oqaatsit immikkoortut atuuffi sammisinnaassagaat,
- 4) allatat assigiinngitsut ilutsimikkut imarisamikkullu assigiinngissusii pingaarnertigut immikkoortissinnaassagaat aamma allatani eqqarsaat pingaarneq siunertarlu paasisinnaassagaat aamma
- 5) atuarnermi periaatsit assigiinngitsut, soorlu qimerluuineq, atuapallanneq, atuaqqissaarneq misigisaqarniarnerlu, atorsinnaassagaat.

Kapitali 6

Allamiut oqaasiinik atuartitsissutip siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartitsissutip siunertaa

§ 16. Atuartitsinerup siunertaraa atuartut allamiutut oqaatsinik allatanillu paasisinnaanngorlutik, oqalussinnaasunngorlutik allassinnaanngorlutillu ilisimasaqalissasut piginnaasaqalissasullu.

Atuartitsinerup atuartut periarfississavai atuarfimmi atuarfullu avataani misigisanut kiisalu ilisimasanik paasissutissanillu katersinnermut paarlaasseqatigiinnermullu oqaatsit atornissaannut. Atuartut oqaatsit pineqartut ilusii atuuffilu ilisimasaqarfigilissavaat tassungalu malussarinnertik ineriartortissallugu.

Imm. 2. Atuartut ineriartortissavaat atuartinneqarnerminni oqaatsit arlallit atorlugit sulinermi misilittakkatik kiisalu ineriartortissallugu oqaatsinik ilinniartuarsinnaanermut periarfissat pillugit ilisimaarinnineq.

Imm. 3. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat ilisimasanik misilittakkanillu ingerlatitseqqinnerni, suleqatigiinnerni inuillu akornanni iliuuseqatigiinnerni oqaatsit sakkutut atornerisa pingaassusianik

atuartut misigisaqarnissaat. Atuartitsinerup atuartut kajumissaassavai namminneq inuillu allat atugaannik ilisimannilernissamut oqaatsit sakkutut atussagaat.

Imm. 4. Atuartitsinerup atuartut paasiniaarusussuseqalersissavai nunani oqaatsinik pineqartunik oqaluffiusuni nunarsuullu sinnerani kulturit inuuniarnikkullu atugarisat pillugit, taamalu atuartut paasinninnerulersissallugit nunat tamalaat akornanni pissutsinut, kulturiminnut allanullu kulturinut attuumassuteqarneranut.

Ilikkagassatut anguniagassat

§ 17. Angajullit atuarfianni atuartitaareernerminni *Attaveqaqatigiittarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atuartitsinermi oqaatsit pineqartut atuutsillugit peqataasinnaassasut,
- 2) ulluinnarni pisartut pillugit aperisinnaallutillu akisinnaassasut aamma katerisimaarnermi oqariartaatsit nalinginnaasut atorsinnaassagaat,
- 3) isummiussanik tunngavilersuisinnaallutillu oqaatiginnissinnaassasut,
- 4) pisimasut misigisallu pillugit oqaluttuarsinnaassasut nassuiaasinnaassasullu aamma
- 5) allatat assigiinngitsut isiginnaarsinnaassagaat, tusarnaarsinnaassagaat aamma atuarsinnaassagaat namminersorlutillu saqqummiussinerminnut, soorlu oqaluttariarsornermi, allattariarsornermi, isiginnaartitsinermi, assiliarpalaartuni, aallaavittut atorsinnaassagaat.

Imm. 2. *Paasissutissarsiornermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut najoqqutani assigiinngitsuni piviusuni, soorlu atuakkani, atuagassiani internetimilu, sammisaq aalajangersimasoq pillugu paasissutissat tulluartut namminneq allanilu atuartitsissutini allani atugassatik ujartorsinnaassagaat, immikkoortitersinnaassagaat atorsinnaassagaallu.

Imm. 3. *Kulturip aamma inuuniarnikkut atugassarititaasut* samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut oqaatsit pineqartut atuuffini ukioqatigisamik inuuniarnermikkut atugarisaat soqutigisaallu pillugit sammisaqarsimassasut.

Imm. 4. *Iluarsartuussamik oqaatsinik suliaqarnermi oqaatsinillu pigiliussiniarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) oqaaseqqortussusertik annertusarniarlugu malinnaalluartumik aqqissuussaasumillu suliaqassasut,
- 2) ordbogit allatullu paasissutissarsiorfissatut atortussiat ukiuminnut naleqquttut atussagaat,
- 3) oqaaseqatigiiliortarnermi inatsisit pingaarnerit aamma oqaaseqatigiit immikkoortuisa ilaanni oqaasertat pingaarnerit atorneqartarneri naanerisalu allanngorartarneri ilisimallugillu atussagaat,
- 4) killiffilersuutini kukkunaveersaarlunilu allannermi malittarisassat pingaarnerit ilisimallugillu atussagaat,
- 5) oqaatsit atukkatik tunngavilersorsinnaassagaat allanullu siunnersuuteqarsinnaassallutik, soorlu allannerup ineriartortinnerani, aamma
- 6) ilinniariaatsit attaveqaqatigeeriatsillu atorsinnaassagaat aamma oqaloqatigisap inuttut tunuliaqutai apeqqutaatillugit naleqquttumik oqaatsinik atuillutik oqaloqatiginneriaaseqarsinnaassasut.

Kapitali 7

Inuiaqatigiilerinermi atuartitsissutip siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartitsissutip siunertaa

§ 18. Atuartitsinerup siunertaraa atuartut oqaluttuarisaanikkut, kulturgeografilerinikkut allatigullu inuiaqatigiilerinikkut tunngaviumik nassuiaasioriaatsinik aamma paasisitsiniutit ilusiinik atuineq

piginnaasaqarfigilissagaat. Atuartut pigiliutissavaat sumiiffinni ataasiakkaani, nunani ataasiakkaani nunarsuarlu tamakkerlugu qanga ullumikkullu inuuniarnikkut atugassarititaasut, eqqarsartaatsit inuiaqatigiinnillu ilusilersueriaatsit pillugit ilisimasassat. Atuartut paasinninnertik ineriartortissavaat inuit inuuniarnermikkut atugarisaasa aamma pinngortitap inuillu pilersitaasa pissutaasa akornanni ataqatigiissutsit aamma inuuniarnermut inuiaqatigiinnilu inuunermut allannguutit qanoq sunniuteqarneri pillugit.

Imm. 2. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut kulturiminnut inuiaqatigiinnullu attuumassuteqarnertik paasissagaat. Atuartitsinerup aamma kingunerisa ilagissavaat atuartut najukkani ataasiakkaani, nunagisaq tamakkerlugu taamatuttaaq nunarsuarmini tamarmi naleqqersuisinnaassusertik ineriartortissagaat namminersuutigalugu misissueqqissaarsinnaalissallutik, nalilersuisinnaalissallutik aamma politikikkut, aningaasaqarnikkut tunngaviumillu eqqarsartaatsinik oqaatiginnittarnerit pissutsillu aqqittariaqartut isummersorfigisinnaalissallugit. Atuartut ilisimasaqarfigiartussavaat atuartitsissutip imamigut periarfissarititai aamma atuartitsinerup atuartut piginnaasaqalersissavai namminneq ilikkariartornerminnut akisussaaqataasinnaanermut.

Imm. 3. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut naalakkersuinermit inuiaqatigiinnullu tunngasut apeqqutit eqqarsaatersuutillu pillugit soqutiginnilernissaat aamma paasissagaat nammineq allallu isummersornerinut iliuusiinullu naleqassutsimullu isiginnittaatsit tunuliaqutaat oqaluttuarisaanermit aallaaveqartut.

Imm. 4. Atuartitsinerup atuartut ilisimasaqalersissavai kulturit inuiaqatigiinnilu pissutsit allat pillugit. Atuartut paasisimasaqarfigilissavaat ullutsinni inuiaqatigiinni pissutsit ajornartorsiutillu tunuliaqutaasa ilaat taakkulu qanoq iluarsiniarneqartarnerisut. Atuartut paasisimasaqarfigilissavaat inuiaqatigiinni oqartussaaqataaffiusuni aalajangiussanut kisimiilluni suleqateqarlunilu sunneeqataasinnaaneq.

Ilikkagassatut anguniagassat

§ 19. Nukarliit atuarfianni atuartitaarenerminni *Inuiaqatigiilerinerup atuuffiata* samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) inuiaqatigiinnikkut kultureqarnikkullu pissutsit maluginiarsinnaallugillu apeqqusiiffigisinnaassagaat,
- 2) kulturini inuiaqatigiinnilu assigiinngitsuni inuuniarnikkut atugassarititaasut ulluinnarsiutaasullu pillugit piffissani assigiinngitsuni atortunik tigussaasunik, assilissanik, naqitanik aallaaserisanik naannerusunik, qarasaasiakkut attaveqaatini tusagassiivinnik assigisaannillu suliaqarnermikkut eqqarsaatersuuteqarsinnaassasut,
- 3) saqqummersitat piviusut piviusuusaartitalu assigiinngissutaat eqqumaffigissagaat,
- 4) kulturit inuiaqatigiillu pillugit ilisimalikkatik misigisatillu oqaluttariarsornikkut pilersitsinikkullu, soorlu assitalersuinikkut, assilialiornikkut, ilusiliinikkut, pisuusaartitsinikkut allatigullu oqaatigisinnaassagaat,
- 5) silarsuarmini avatangiisitsinni ullutsinnilu pisartuni pisunilu nalinginnaanngitsuni misigisimasaminnik oqaatiginnissinnaassasut aamma
- 6) atuaqatigiinni atuarfimmilu ataatsimoorussamik ajornartorsiutit pillugit oqallissinnaassasut, aaqqiissutissanik siunnersuuteqarsinnaassasut aaqqiiniarsinnaassasullu,

Imm. 2. Qanga ullumikkullu kulturip inuiaqatigiillu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) inuiaqatigiit pisariaqatigiinnerat ataatsimullu pisariaqartitat naammassiniarlugit tapertareqatigiinnerat maluginiassagaat,
- 2) Kalaallit Nunaanni najukkanilu ataasiakkaani inuiaqatigiit akornanni kultureqarnikkut

assigiinngiiaarnerit maluginiassagaat,

3) nunani allani meeqqat inuunerat inuuniarnermikkullu atugarisaat ilisimasaqarfigissagaat,

4) kinguaariinni pinngorfimmik allattorsimaffii sammisimasassagaat,

5) najugarisami qanga inuuniarnikkut atugassarititaasut, soorlu utoqqaat oqaluttuaasigut, ilisimasaqarfigissagaat,

6) najugarisap oqaluttuarisaanera, soorlu najukkami eqqaamasalikkersaarutit iluaqutigalugit, ilisimassagaat,

7) kalaallit oqaluttuatoqaataasa qanga inuuneq pillugu oqaluttuussisinnaaneri eqqarsaatersorfigissagaat aamma

8) nunani allani qanga inuuneq inuuniarnikkullu atugassarititaasut sammisaqarfigisimassagaat,

Imm. 3. Naalakkersuinikkut, inatsiseqarnikkut eqqartuussiveqarnikkullu aaqqissuussaannerit samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) najukkami atuarfimmilu piginnaatitaaffitik pisussaaffitillu ilisimassagaat,

2) najugarisami inuiaqatigiinnut suliffeqarfiit, atuarfiit siulersuisui, nunaqarfiit aqutsisui, kommunalbestyrelsit peqatigiiffillu kiisalu atuartut ataatsimiitsitaliaat, suliassaat pisinnaatitaaffilu ilisimasaqarfigissagaat aamma

3) Kalaallit Nunaata immikkut politikkeqarfunera maluginiassagaat.

Imm. 4. Aningaasaqarnerup, inuussutissarsiornerup teknologiillu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) Kalaallit Nunaanni najukkamilu inuiaqatigiinni ingerlaatsit inuussutissarsiutillu assigiinngitsut ilisimasaqarfigissagaat,

2) najukkami teknologiip tusagassiuutillu inuuniarnermi pingaarutaat maluginiassagaat,

3) najugarisami, nunagisami nunarsuarmilu inuiaqatigiit atortutigut pissaqarniarnikkut aningaasaqarnikkullu atassuteqaqatigiinnerat maluginiassagaat aamma

4) qanga ullumilu inuussutissarsioriaatsit teknologiillu akornanni assigiinngissutsit ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 5. Silarsuup avatangiisitta samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) najugarisami avatangiisimilu qaninnermi sumiiffissiorsinnaassasut,

2) najugarisap atuarfillu pisariitsumik nunap assingatut titartarsinnaassagaat,

3) najugarisap kommuneqarfigisap Kalaallit Nunaata assingani sumiinnera aamma Kalaallit Nunaata nunarsuup assingani/globusimi sumiinnera takutissinnaassagaat aamma

4) najukkami avatangiisini inuup pilersitaasa pinngortitallu assigiinngissuteqarnerat maluginiassagaat.

§ 20. Akulliit atuarfianni atuartaareernerminni *Inuiaqatigiilerinerup atuuffata* samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) kulturimi inuiaqatigiinnilu pissutsini apeqqutit eqqarsaatersuutillu ataatsimoortissinnaassagaat killilersorsinnaallugillu,

2) paasissutissiiviit assigiinngitsut apeqqummut imaluunniit eqqarsaatersuummut tulluurtunik imallit paasissutissanik ujarlerfigisinnaassagaat katersiffigisinnaassagaallu,

3) paasissutissiiviit assigiinngitsut tutsuiginassusiat atortussaassusaallu isumaliutersuutigisinnaassagaat,

4) apeqqutitut eqqarsaatersuutinullu annikitsunut nassuiaatit isiginnittaatsillu assigiinngitsut isumaliutigisinnaassagaat oqallisigisinnaassagaallu,

5) paasissutissarsianik tusagassiuutit oqaatiginneriaatsillu pilersitsiffiusut assigiinngitsut ilanngunnerisigut iluarsartuussisinnaassasut saqqummiisinnaassasullu aamma

6) najukkami nunagisamilu eqqarsaatersuutiniq ataatsimoorussamik misissuisinnaassasut isummerfiginnissinnaassasullu aamma ajornartorsiutip aaqqiissuteqarfiginissaanut oqallinnermut akulerunnissaminut pilersaarusiorninnaassasut piviusunngortitsisinnaassasullu.

Imm. 2. Qanga maannalu kulturip inuiaqatigiillu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) ullutsinni allanit kulturinit pissarsiat kalaallillu kulturiannut sunniutaat ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) inuiaqatigiit kulturimik pigiinnarnissaannut ineriartortinnissaannullu qanoq iliuusiat ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) ataasiakkaat ataatsimoorussamillu pisariaqartitat naammassiniarlugit inuiaqatigiinni namminersortut pisortallu suliffiutaat, suliniaqatigiiffiit sullissiviillu qanoq tapertaaqataanerat ilisimasaqarfigissagaat,
- 4) nunarsuarmi piffinni assigiinngitsuni ilaatillugit inuiaqatigiinni Inunni nunallu allat inoqqaavini inuuneq, inuuniarnermut atugarititaasut inuiaqatigiinnilu pissutsit sanilliussinnaassagaat,
- 5) oqaluttuarisaanerup ineriartornerani tulleriiaarnerit ataatsimut isigisinnaassagaat piffissallu ingerlanerani takutitsisunik sammisaqarsinnaassasut,
- 6) Kalaallit Nunaata inuisa oqaluttuarisaaneranni pingaarnerit kulturitoqqanit siullerpaaniit thulekulturimut qallunaatsianullu ilisimasaqarfigissagaat,
- 7) allanit attaveqateqartarnerit siusinnerusut, arfanniaqarnerup nalaani, kulturimut inuiaqatigiinnermullu pingaarutaat ilisimassagaat,
- 8) Kalaallit Nunaata 1721-miit nunasiatut oqaluttuarisaanerani pingaarnerit nunasiaataanerullu kulturimut inuiaqatigiinnullu pingaarutaat ilisimassagaat,
- 9) Kalaallit Nunaata inuiaqatigiinni attaveqatigisarsimasaannut vikingeqarnerup nalaaniit ullumimut inuiannut, kulturimut inuuniarnermullu atugarititaasut ilisimassagaat aamma,
- 10) nunarsuarmi sumiiffinni assigiinngitsuni kulturitoqqat assigiinngitsut, soorlu kulturitoqarsuit Akullersuup eqqaani, Asiami, Afrikami imaluunniit Amerika Qiterlarmi Kujallermilu, ineriartorsimanerannik ilisimasaqassasut.

Imm.3.Naalakkersuinikkut, inatsiseqarnikkut eqqartuussiveqarnikkullu aaqqissuussaanerup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) kommunalbestyrelsit, naalakkersuisut inatsisartullu pisinnaatitaaffi suliaasaallu ilisimassagaat,
- 2) Kalaallit Nunaata naalagaaffeqatigiinnermut inatsisitigut inissisimanera paasisimasaqarfigissagaat,
- 3) meeqqat inuuniarnermikkut atugarisaat pisinnaatitaaffillu pillugit nunani tamaginni suleqatigiinneq ilisimasaqarfigissagaat,
- 4) inuiaqatigiittut aaqqissuussaanneri ilaqutariinnerup atuuffia ilisimasaqarfigissagaat,
- 5) peqqaataasumik Inuit inuiaqatigiivini ilaqutariit inuiaqatigiillu aaqqissuussaanerit ilisimasaqarfigissagaat,
- 6) qanga ullutsinnilu inuiaqatigiinnik aaqqissuusariaatsit assigiinngitsut misissorsinnaallugillu sanilliussinnaassagaat aamma
- 7) europamiut ilisimasassarsiorlutik angalasarnerini pisimasut pingaarutillit nunarsuullu immikkoortuini allani, Amerika Avannarleq ilanngullugu, europamiut nunasiaateqalersimanerat ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 4. Aningaasaqarnerup, inuussutissarsiornerup teknologiillu samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) Kalaallit Nunaanni tunisassiorneq inuussutissarsiornerlu tamatumunngalu pinngortitap tunniussinnaasai inuillu pilersitaat tunngaviusut ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) ullutsinni teknologiip aningaasaqarnermi pingaarutaa, tamatumunnga angalatitsineri

attaveqaaqatiginnermilu aaqqissuussaanerit ilanngullugit, paasisimasaqarfigitsiassagaat,

3) tusagassiutit inuunermut sunniteqarnerat inuillu tusagassiutitut qanoq sunniisarnarat paasisimaqarfigitsiassagaat,

4) Kalaallit Nunaanni nunasiaanerup nalaaniit ullutsinnut inuussutissarsiutitigut teknologiillu tungaatigut ineriartorsimaneq ilisimasaqarfigissagaat, aamma

5) nunarsuarmi sumiiffinni assigiinngitsuni piffissanilu assigiinngitsuni inuussutissarsioriaatsit tunisassioriaatsillu ataqaatigiinneri tamatumunngalu pinngortitap tunniussinnaasai inuillu pilersitaat tunngaviusut ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 5. Silarsuup avatangiisitta samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) Kalaallit Nunaata nunarsuullu nunap-assingi assigiinngitsut ilisimallugillu atorsinnaassagaat,

2) Kalaallit Nunaanni kommuneqarfiit, illoqarfiit nunaqarfillu annerit sumiinneri ilisimassagaat,

3) Nunarsuup assingani sumiiffissiorsinnaassasut aamma nunarsuup immikkoortui, imarpissuit,

qaqqaqarfissuit kuussuaqarfillu, nunani immikkoortut annerit nunallu sumiissusiat ilisimassagaat,

4) Kalaallit Nunaanni nunarsuarmilu sumiiffinni allani inuiaqatigiinni assigiinngitsuni nunassioriaatsit aamma pinngortitap tunniussinnaasaasa inuillu pilersitaasa tunngaviisa ataqaatigiinnerat paasisaqarfigissagaat aamma

5) inuiaqatigiit qanoq avatangiisiminnut sunniteqarnersut qanorlu avatangiisiminnit sunnertittarnersut paasisimasaqarfigissagaat.

§ 21. Angajullit atuarfianni atuartitaareernerminni *Inuiaqatigiilerinnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) inuiaqatigiinni kulturikkullu pissutsinut tunngatillugu apeqquutit eqqarsaatersuutillu aalajangersimasut nalinginnaasullu namminersuutigalugit oqaasissiorfigisinnaassagaat, immikkoortitersinnaassagaat killilersorsinnaassagaallu,

2) apeqqummut eqqarsaatersuummulluunniit isiginnittaatsinut assigiinngitsunut erseqqissaataasinnaasunik namminersuutigalugu paasissutissanik katersisinnaassasut najoqqutassanullu pingaarnernut pingaannginnerusunullu immikkoortiterisinnaassasut,

3) apeqqummut eqqarsaatersuummulluunniit tunngatillugu najoqqutat pingaarnarit pingaan-nginnerillu tutsuiginassusiat atuutsinneqarnerilu sanilliullugillu nalilersinnaassagaat,

4) paasissutissanik katersanik misissueqqisinnassasut aamma apeqqummut eqqarsaatersuummulluunniit tunngatillugu isumasiuinissamut nassuiaataasinnaasunullu periarfissanik assigiinngitsunik oqaasissiorsinnaassasut oqallissinnaassasullu,

5) apeqqummut eqqarsaatersuummulluunniit suliamik inerneru saqqummiussinnaassagaat tusagassiutillu assigiinngitsut atorlugit isumasiuinitik nassuiaatitillu tunngavilersorsinnaassagaat aamma

6) nunagisami nunarsuarmilu eqqarsaatersuutitik ataatsimoorussamik misissuisinnaassasut isummerfiginnissinnaassasullu aamma ajornartorsiutip aaqqiissuteqarfiginissanut oqallinnermut akulerunnissaminut pilersarusiorsinnaassasut piviusunngortitsisinnassasullu.

Imm. 2. Qanga ullumilu kulturip inuiaqatigiillu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) kalaallisut kinaassuseqarnermut kultureqarnermullu paasinnittaatsit assigiinngitsut mississoqqissaarsinnaassagaat nalilersorsinnaassagaallu,

2) inuiaqatigiit kalaallit kalaallillu kulturiata nunarsuup sinnerani inuiaqatigiinni inissisimanera paasisaqarfigissagaat,

3) inuiaqatigiit assigiinngitsut kulturiminnik qanoq attassinersut ingerlatitseqqinnersullu aamma allannguutinut qanoq naleqqussarnersut ilisimaarissagaat,

4) eqqumiitsuliornikkut oqariartuutit kulturimik qanoq ersersitsisarnersut paasisimasaqarfigitsiassagaat,
5) inuit ataasiakkaat ataatsimullu pisariaqartitaat qanoq inuiaqatigiinni assigiinngitsuni
naammasineqartarnersut paasisimasaqarfigitsiassagaat,

6) inuiaqatigiit akornanni pisartut pingaarutillit qaqugukkulluunniit ineriartornermut ilaaneri
paasisimassagaat aamma

7) Kalaallit Nunaanni Qallunaallu Nunaanni 1850–imiit ullumimut kulturikkut inuiaqatigiissutsikkullu
ineriartorneq ilisimasaqarfigissagaat,

Imm. 3. Naalakkersuinikkut, inatsiseqarnikkut eqqartuussiveqarnikkullu aaqqissuussaannerup samminerani
naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) Namminersornerulluni Oqartussat inatsisitigut tunngavii, matumani Namminersornerullutik
Oqartussat eqqartuussiveqarnermut nunanullu allanut politikkeqarnermut pisinnaatitaaffii ilanngullugit,
ilisimasaqarfigissagaat,

2) Kalaallit Nunaanni inatsisartut oqartussaaqataanerata qanoq ingerlanneqarnera
paasisimasaqarfigissagaat, aamma politikikkut partiit soqutigisaqatigiiffillu Kalaallit Nunaanni
isummersornermut aalajangiisarnernullu pingaarutaat ilisimasaqarfigissagaat,

3) nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnermi Kalaallit Nunaata inissisimanera, tassunga ICC, Nunat
Avannarliit Suleqatigiiffiat aamma FN ilanngullugit, ilisimasaqarfigissagaat,

4) nunat tamalaat akornanni naalakkersuinikkut suleqatigiinneq, tassunga FN, Nato, EU, Europarådi
aamma Nunat Avannarliit Suleqatigiiffiat ilanngullugit, ilisimasaqarfigissagaat,

5) nunat tamalaat akornanni inuit pisinnaatitaaffii, avatangiisit il.il. pillugit soqutigisaqatigiiffiit
naalagaaffittut pituttorsimanngitsut ilisimasaqarfigissagaat,

6) naalakkersuinikkut aaqqissuussaannerup Paarsisutoqqaniit Namminersornerulluni
Oqartussaalernermut ineriartornerata pingaarnersaat ilisimassagaat,

7) silarsuup oqaluttuarisaaneranni 1900-kkut aallartilaaneranniit pisimasut pingaarnerit, tassunga
sorsunnersuit nunallu tamalaat akornanni naalakkersuinikkut akkerliissutsit pi-ngaarnert ilanngullugit,
ilisimassagaat aamma

8) nunarsuaq tamakkerlugu naalakkersuinikkut aningaasaqarnikkullu aaqqissuussaanerit assigiinngitsut
eqqarsartaatsillu ineriartorneranni pingaarnersiorlugit aamma ineriartornermi tassani
oqaluttuarisaanermit qitiusumik pisut ilisimassagaat.

Imm. 4. Aningaasaqarnerup, inuussutissarsiornerup teknologiillu samminerani naatsorsuutigineqarpoq
atuartut

1) Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnermi pissutsit pingaarutillit, tassunga Kalaallit Nunaanni
tunisassiarineqartut nunallu niueqatigineqartut pingaarnerit ilanngullugit, paasisimasaqarfigitsiassagaat

2) teknologiip ineriartortinnerata naalakkersuinermit, inuttut atugassaritaasunut aningaasaqarnerullu
aaqqissuussaneranut sunniuteqarnera paasisimasaqarfigitsiassagaat,

3) ullutsinni pissaqarniarnermi aningaasaqarnermilu aaqqissueriaatsit assigiinngitsut
nunarsuarmioqatigiillu pissaqarniarnerat aningaasaqarnerallu, tassunga ilanngullugit nunanut pisuunut
piitsunullu agguataarnera, ilisimasaqarfigissagaat aamma

4) nunarsuarmi inuiaqatigiit siullerniit massakkumut tunisassioriaatsit inuussutissarsioriaatsillu
ineriartornermi killiffii pingaarnerit ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 5. Silarsuup avatangiisitta samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) nunarsuup assinga ilisimallugulu qularnaatsumik sumiiffissiorfigisinnaassagaat,

- 2) aningaasaqarnerup inuussutissarsiornerullu ineriartornerisa Kalaallit Nunaanni 1900-kkunni aamma 2000-kkunni nunassiortornermut sunniuteqarnerat paasisimasaqarfigissagaat,
- 3) nunassiortoriaatsit ineriartorneri taakkulu 1900-kkunni aamma 2000-kkunni nunarsuarmi sumiiffinni assigiinngitsuni inuiaqatigiinnilu assigiinngitsuni tunngavii, tamatumunnga illoqarfissuaqalernerit ilanngullugit, ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 4) inuussutissarsioriaatsit tunisassioriaatsillu, kulturit inooriaatsillu assigiinngitsut nunagisani nunarsuarmilu tamarmi pinngortitami avatangiisinut assigiinngitsutigut sunniuteqartarneri paasisimasaqarfigitsiassagaat.

Kapitali 8

Upperisalerinermi isumalioqqissaarnermilu atuartitsissutip siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartitsissutip siunertaa

§ 22. Atuartitsinerup siunertaraa atuartut kristumiussusermik Inuillu upperisatoqaannik ilisimasaqalissasut paasisimasaqalissasullu. Atuartut ilisimasaqarfigitsiassavaat silarsuarmi upperisat assigiinngitsut kiisalu upperisarsiornikkut inuunermik isiginnittaatsit allat isumalioqqissaarnermilu tunngaviit assigiinngitsut. Atuartut ilisimasaqarfigilissavaat isiginnittaatsinut assigiinngitsunut ileqqorissaarnermut eqqarsartaatsit tunngavii. Atuartut ilisimasaqarfigilissavaattaq kalaallit inuiattut ajoqersugaanikkut ilageeqarnikkullu oqaluttuarisaanerat.

Imm. 2. Atuartitsineq tunngavissiissaaq atuartut inoqatinut namminermullu attuumassuteqartunut tunngaviusumik upperisalerinermi ileqqorissaarnermullueqqarsartaatsimi inuunermut isiginnittaatsinik paasinninnerisa ineriartortinnissaannut. Atuartut paasisimasaqarfigilissavaat inunnut, inuunermut, pinngortitamut kulturimullu isiginnittaatsit kiisalu silarsuarmik paasinnittaatsip kinaassutsiminnut inuunermilu toqqaanerminnut sunniineri ineriartortitsinerilu.

Imm. 3. Atuartitsinerup qaammarsaatigissavaa upperisap annertussusiata inuit ataasiakkaat inuunermut isiginnittaasiannut aamma inoqatinut pissuseqarnermut sunniuteqarnera. Atuartitsinerup peqataaffigissavaa ineriartortissallugulu atuartut inunnik allatut upperisalinnik imaluunniit allatut inuunermut isiginnittaasilinnik oqaloqatiginnissinnaanerat.

Imm. 4. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut kristumiussutsip kalaallit kulturiannut immikkut pingaarutaa paasisimasaqarfigilissagaat. Atuartitsinerup peqataaffigissavaattaq atuartut upperisat inuunermillu paasinittaatsit allat kulturitut kingornussatut pingaassusiat aamma upperisamut, ileqqorissaarnermut, inuiaqatigiinnik isiginnittaatsimut inuunermullu paasinninnermut tunngaviliineri paasisaqarfigilissagaat. Atuartut paasisimasaqarfigilissavaat upperisani inuunermillu paasinninnermi paasinnittaatsit naleqassutsillu inuiaqatigiinnut kulturinullu assigiinngitsunut qanoq tunngaviliisarneri.

Ilikkagassatut anguniagassat

§ 23. Nukarliit atuarfianni atuartitaareernerminni *Kristumiussutsimik ilinniarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) Biibilimik ilinniarnermi

- a) Biibilip imarisai pingaarnerit Biibilimilu oqaluttuarineqartuni pingaarnerni inuttaasut pingaartumik Testamentitoqqamiit ilisimasaqarfigissaagaat aamma
- b) biibilimi assiliartat ilisarnaataatillu tunngaviusut ilaat ilisimassagaat aamma

2) *Ullutsinni kristumiutut inuunermut paasinnittaatsit oqaluttuarisaaneralu-mi*

- a) oqaluffiit iluisa inissitsiterneqarneri atuuffilu tussiutillu pingaarnerit ilaat ilisimassagaat,
- b) Ilagiinni nalliuttut, ileqqut, malittarisassat, ilisarnaatit aamma nipilersornerit pingaarnerit oqaluffinni atorneqartartut ilisimassagaat,
- c) Ilagiit kristumiut allat ileqqui ilisarnaataallu paasisimasaqarfigitsiassagaat aamma
- d) kristumiussutsip inummut inuunermullu isiginnittaasia paasisaqarfigiartulissagaat.

Imm. 2. Inuit upperisatoqaannik sammisaqarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) kalaallit oqaluttuatoqaataat taakkunungalut titartakkat tunngasut ilisimassagaat aamma
- 2) kalaallit oqaluttuatoqaataanni inummut inuunermullu isiginnittaatsit paasisaqarfigiartulissagaat.

Imm. 3. Allanik upperisanik inuunermullu paasinnittaatsip samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) upperisani allani pinngortitsineq pillugu oqaluttuaat ilisarnaataallu ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 2) upperisani allani inummut inuunermullu isiginnittaatsit kiisalu inuunermik paasinnittaatsit allat paasisaqarfigiartulissagaat.

Imm. 4. Isumalioqqissaarnerup ileqqorissaarnerullu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) ulluinnarni inuunermut apeqqutit oqaloqatigiissutiginerini isumalioqqissaarnermi eqqarsaatersornermik ilisimasaqalissasut,
- 2) inuunerup ataqatigiinnera pillugu inuit qaqutigulluunniit paasiniaajuarnarat nassuiaatissarsiortuarneralu ilisimasaqarfigilaassagaat,
- 3) ajunngitsut ajortullu immikkoortissinnaanerit ineriartorteqqissimassagaat,
- 4) "uanga" aamma "illit", immineq allallu kissaataasa pisariaqartitaasalu assigiinnerinut ilisimaarinninnertik ineriartorteqqissimassagaat,
- 5) "pinngortitat" pillugit paasinninneq ataqqinninnerlu ineriartorteqqissimassagaat,
- 6) asanninnermik, toqqissisimanermik tatiginninnermillu tunniussisinnaaneq tiguisinnaanerlu ineriartorteqqissimassagaat.

Imm. 5. Eqqumiitsuliornerup iluani kusanartulerinerup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut inuunermi upperisaqarnerup annertussusia assilialianik, takorluukkanik, nipilersornermik, isiginnaagassianik, pinnguaatinik allatullu kusanartulianik pilersitsiffusumik sammisimassagaat paasisimasaqatsiarfigalugulu.

§ 24. Akulliit atuarianni atuartitaareernerminni *Kristumiussutsimik ilinniarnermi* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Biibilimik ilinniarnermi*

- a) Testamentitaami biibilimilu oqaluttuat allat ilisimasaqarfiginerussagaat,
- b) Biibilip ullumimut inunnut inuiaqatigiinnullu pingaarutaa sunniutaalu ilisimasaqarfigissagaat aamma
- c) kristumiut ilisarnaataat assiliaataallu ilisimasaqarfigissagaat.

2) *Kristumiussutsip oqaluttuarisaanerani sunniuteqarneranilu*

- a) kristumiussutsip oqaluttuarisaanera 1721 tikillugu, tassunga ilanngullugu Kalaallit Nunaannut eqqukkiartorneqarnera, ilisimasaqarfigissagaat aamma
- b) naaggaartuussutsip katuulliussutsillu assigiinngissusiit paasisaqarfigiartulissagaat aamma
- 3) *Ullutsinni kristumiutut inuunermut paasinnittaatsit oqaluttuarisaaneralu* samminerani kristumiutut upperisamut inuunermullu isiginnittaatsit pingaarnersiorlugit, pingaartumik immikkut lutherikkuussutsip tunngavimmigut isiginnittaasia, ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 2. Inuit upperisatoqaannik sammisaqarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) Inuit oqaluttuatoqaataat inummut inuunermullu isiginnittaasiannut kiisalu silarsuarmut paasinnittaasiannut ilisimasaniik paasititsiniutaasut paasisimasaqarfigitsiarnerussagaat aamma
- 2) Inuit malittarisassa, allerutaat ilisarnaataallu ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 3. Allanik upperisanik inuunermullu paasinnitaatsip samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) pinngortitamut upperisaqarnernut assigiinngitsunut oqaluttuatoqqat, oqalualaat, ileqqut kiisalu inummut inuunermullu isiginnittaatsit ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) juutiussutsip islamiussutsillu inummut inuunermullu isiginnittaasiat upperisamik nassuerutiginninnertigut ilinniarnertigullu, upperisarsiornermi nalliuttorsiornermigut, ileqqutigut oqaatsinik ilisarnaatigut ersersinneqarneri ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 4. Isumalioqqissaarnerup ileqqorissaarnerullu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) isumalioqqissaarnermi isummat ilisimatuussutsikkullu inummik inuunermullu isiginnittaatsit assigiinngitsut, soorlu inuunermi ersertartut, ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) silaassutsimi oqaluttuatoqqanilu oqaatsit atorneri misilittagarfigalugillu paasisimasaqarfigitsiassagaat,
- 3) ajunngitsut ajortullu immikkoortissinnaanerit ineriartorteqqissimassagaat,
- 4) ileqqorissaarnermut paasinnittaatsimik ataatsimullu ileqqorissaarnerup immikkortissinnaanissaat ineriartortissimassagaat,
- 5) najugarisaq, nunagisaq nunarsuarlu tamaat isigalugu akisussaassutsip ilisimaarinissaa ineriartorteqqissimassagaat aamma
- 6) namminersuutigalugu isummorsinnaassusertik ineriartorteqqissimassagaat.

Imm. 5. Eqqumiitsuliornerup iluani kusanartulerinerup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) upperisat inuunermullu isiginnittaatsit kusanartuliornermut pilersiffiusunullu pingaarutaat paasisimasaqarfigitsiassagaat aamma
- 2) upperisaqarnerup annertussusia assilialianik, nipilersornernik, erinarsuutini, isiginnaagassianik takorluukkanillu pilersitsiffiusumik sammisimassagaat.

§ 25. Angajullit atuarfianni atuartitaareernerminni *Kristumiussutsimik ilinniarnermi*

naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) *Biibilimik ilinniarnermi* Biibilimi allaaserineqartut sammivii assigiinngitsut allaaserineqartullu qiterisaat taakkulu nassuiaatiginiagaat ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) *Kristumiussutsip oqaluttuarisaanerani*
  - a) ullutsinnut kristumiussutsip oqaluttuarisaanerani pisimasut pingaarnerit ilisimassagaat aamma
  - b) ilageeqaqqaalernermit ullutsinnut kristumiussuseq pillugu akerleriissutaasartut ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 3) *Ullutsinni kristumiut inuunermik paasinnittaatsit oqaluttuarisaaneratalu* samminerani biibilimi isiginnittaaseq, ileqqunik paasinnittaaseq aamma oqaluffitsigut aqqissuussineq kiisalu inummut inuunermullu isiginnittaatsit sorliit assigiinngissutsimut tunuliaqutaasut aallaavigalugit kristumiusut upperisami sammiviit assigiinngitsut paasisimasaqarfigissagaat.

Imm. 2. Inuit upperisatoqaannik sammisaqarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut kinaassutsiminnut, imminut naleqassutsiminnut anersaakkullu ineriartornerminnut Inuit upperisatoqaat kulturalu ilanngullugit nalilersinnaassagaat atorsinnaassagaallu.

Imm. 3. Allanik upperisanik inuunermullu paasinnitaatsip samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) hinduiussutsip, buddhasiornerup islamiunerullu pingaartumik inummut inuunermullu isiginnittaasiat kristumiunermut sanilliullugu ataatsimut isigalugit paasisimasaqarfigitsiassagaat,

- 2) upperisat inuunermullu isiginittaatsit immikkuullaarissusiat misissuinerit sanilliussisut atorlugit naammaginantumik paasisimasaqalaatsiassasut,
- 3) upperisarsiornerit nutaat takkussuuttut taakkulu ullutsinni inuunermi paasinnittaatsimut pingaarutaat ilisimasaqarfigitsiassagaat.

Imm. 4. Isumalioqqissaarnerup ileqqorissaarnerullu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) isumalioqqissaarnermik, tarnip pissusiinik ilisimasalittut pinngortitamullu ilisimatusarnermik isumaliutersuutit inuunermut tunngasut inuunermillu paasinnittaatsit nutaasut pi-ngaarnerusullu ilisimassagaat,
- 2) isummaminnik allallu isumaannik illersuilluni assortuilluniluunniit tunngaveqarluartunik tunngavilersuisinnaassasut,
- 3) pinngortitamut ilisimatusarnerup ineriartorneranut ileqqorissaartumik isumaliutersorsinnaassasut,
- 4) inuit pisinnaatitaaffii taakkunungalut tunuliaquttat ilisimasaqarfigissagaat,
- 5) inuunermut apeqqutitut pingaarutilinnut allat isiginittaasaat isumaallu assortorlugit illersorlugilluunniit ileqqorissaartunik tunngavilersuisinnaassasut.

Imm. 5. Eqqumiitsuliornerup iluani kusanartulerinerup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut upperisarsiornermi eqqumiitsuliornikkut oqaatiginneriaatsit saqqummiunnertigut kusanassutsimut isiginneriaasertik sammisimassagaat ineriartorteqqillugulu.

Kapitali 9

Matematikkimi atuartitsissutip siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartitsissutip siunertaa

§ 26. Atuartitsissutip siunertaraa atuartut matematikkimi tunngaviusunik paasisaqarlutillu suleriaaseqalissasut. Atuartut atuartitsissutip ilikkagassartaasa annertusiartortinneqarneri ilisimaarillualissavaat. Atuartut ulluinnarni, inuaqatigiinni inuunermut pinngortitamilu pissutsinut tunngasunik matematikkimi eqqarsartaaseq najoqqutaralugu ilisimasassanik pissarsiorsinnaanermut, paasinnilluarsinnaanermut, oqaatiginnissinnaanermut naammassinnissinnaanermullu sungiussissasut. Misissueqqissaarnek tunngavilersuinerlu sammisani sulianilu ilaassapput. Atuartitsinerup qulakkiissavaa atuartut atuartitsissutini allani ilinniaqqinnissaminnut matematikkimi ilisimasassanik piginnaasassanillu pigiliussinissaat.

Imm. 2. Atuartitsineq aaqqissuunneqassaaq atuartunut misigitissallugu sulianik naammassiniaanerminni matematikki aaqqiissutitut atortuusoq pilersitsiffiusorlu. Atuartitsinerup peqataaffigissavaa atuartut takorluuisinnaassutsimininnik alapernaassutsiminillu ineriartortitsinissaat. Atuartut atuartitsissutip imaani periarfissat pillugit ilisimasatik ineriartortissavaat. Atuartitsinerup atuartut piginnaasaqalersissavai ilikkariartornerminnut akissussaqaataasinnaasunngorlugit.

Imm. 3. Atuartitsineq aaqqissuussaassaaq atuartunut ulluinnarni tunngassutilinni matematikki paasineqarsinnaasunngorlugu atorneqarsinnaasunngorlugulu. Atuartitsinerup peqataaffigissavaa atuartut namminersorlutik suleqateqarlutillu misissuinerimikkut naammassiniaallutillu suliaqarnermikkut inernileeriaatsimininnik nassaarniarsinnaanissaminnut sungiussissasut.

Imm. 4. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut kulturimut inuaqatigiinnullu atatillugu matematikkip pingaarutaa misilittagaqarfigissagaat paasissagaallu. Atuartitsinerup

peqataaffigissavaattaaq atuartut inuiaqatigiinni oqartussaaqataaffiusuni akisussaaqataaniarnerminnut sunneeqataaniarnerminnullu matematikkip atuuffii nalilersuisumik isummorsorfigisinnaangussagaat.

Ilikkagassatut anguniagassat

§ 27. Nukarliit atuarfianni atuartitaareernerminni *Kisitsisilerinermi algebramilu* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) kisitsisit nalinginnaasut qulinngortitseriaaserlu ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) paasinnittaatsit, soorlu affaq sisamararterullu, ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) pisariinnerusunik katiterisinnaassasut,
- 4) pisariinnerusunik ilanngaasinnaassasut,
- 5) piareersaataasumik amerlisaaneq ilisimasaqarfigissagaat,
- 6) kisitsisinik taalluartaagassiat kisitsisillu tulleriinneri ilisimassagaat,
- 7) piffissamik paasinnittaaseq, soorlu nalunaaquttap-akunneri ilivitsut affallu, ilisimasaqarfigissagaat,
- 8) kisitsisit ilaannakortallit, soorlu aningaasanut tunngatillugit, atorineqartarnerat ilisimasaqarfigissagaat,
- 9) niaqqumoorlugit kisipallagassat pisariinnerit, allattariarsugassanik allattuineq atortussianillu tigussaasunik atuisinnaassasut,
- 10) kisitsissuteeraq atorsinnaassagaat aamma
- 11) qarasaasiami kisitsisilerinermi atortussiat pisariinnerit ilisimasaqarfigilersimassagaat.

Imm. 2. Geometriilerinermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) geometriimi oqariartaatsit ulluinnarsiutaasunik atortunik nassuiaanerlut atorineqartut, soorlu ilutsit, sumiiffiit angissutsillu, ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) takissutsinik initussutsinillu pisariinnerusunik uuttortaasinnaassasut,
- 3) piviusunik sapernaatsunik assiliillutik titartaasinnaassasut,
- 4) ilutsinik, soorlu illugiiffaarinnik, misissuisinnaallutillu nassuiaasinnaassasut aamma
- 5) geometriimi misissuinerit misileraanerillu, soorlu qarasaasiamik atuinikkut, ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 3. Matematikkip atuuffisa samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) suliaqarnerlut assigiinngitsunut tunngatillugu kisitseriaatsit toqqarsinnaassagaat atorsinnaassagaallu,
- 2) kisitsisit ulluinnarni pisartunut qanoq tunngassuteqartinneqarsinnaaneri ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) amerlassutsit, ilutsit, angissutsit pissutsillu allat najoqqutarlugit atortunik katersisinnaallutillu iluarsartuussisinnaassasut,
- 4) paasissutissanik suliaqarneq, soorlu kisitsissuteeqqamik qarasaasiamillu iluaquteqarluni, ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 5) pinnguernerit misileraanerillu aqqutigalugit "nalaatsorneq" ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 4. Eqqarsaatigisarialinnik naammassiiniarmi attaveqqatigiinnermilu naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) matematikkimi oqariartaatsit ulluinnarni atugaasut ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) eqqarsaatigisarialinnik naammassiiniarneq matematikkimi suliaqarnermut ilaasoq ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) matematikkip atorineqarfiini eqqarsaatigisarialinnik naammassiiniarnerni allanik suleqateqarsinnaassasut,
- 4) inernileeriaatsit pisariinnerit, soorlu titartakkanik atortulerlutik, nassuiaatigisinnaassagaat,
- 5) matematikkimi eqqarsaatersuutigeqqissaarlugit inerniliiniarnermi periaatsit, suleriaatsit atortullu

assigiinngitsut ilisimassagaat aamma

6) ilutsinik nassaarsiornissaq siunertaralugu misissuisinnaassasut misileraasinnaassasullu.

§ 28. Akulliit atuarfianni atuartitaareernerminni *Kisitsisilerinermi algebramilu* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) kisitsisit ilivitsut, ilaannakortat aamma avitat ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) kisitsisinik paasinninnertik, tassunga ilaatillugu kisitseriaatsit sisamat atornissaat, ulluinnarni misilittakkaminnut ataqatigiississinnaassagaat,
- 3) kisitsisit tulleriinneri, kisitsisit kanaartaat, kisitsisinik inissititereriaaseq kisitseriaatsillu sisamat ilikkarsimassagaat,
- 4) "allanngorarnerit" aaqqissugaanerillu, soorlu kisitsisit tulleriinneri, ilutsit tulleriiaarneri allalersukkallu, ilisimasaqarfigissagaat,
- 5) piffissamik naatsorsuisinnaassasut,
- 6) uuttortaanermi naatsorsuinermilu angissutsinik aalajangiussisinnaaneq ilisimasaqarfigissagaat,
- 7) kisitsisinik ilaannakortalinnik kisitsisinnaassasut,
- 8) ulluinnarni misilittakkanut atatillugu procentinik kisitsisinnaassasut,
- 9) procentit, kisitsisit ilaannakortallit aamma avitat ataqatigiinnerat ilisimassagaat,
- 10) kisitseriaatsit sisamat malittarisassaanni ataqatigiussusiinilu assersuutit ilisimasaqarfigissagaat,
- 11) naatsorsuinnermut periaatsinik atortussanillu naleqquttunik toqqaaneq atuinerlu ilisimasaqarfigissagaat,
- 12) kisitsinermut malittarisassanik atuineq ineriartortitsinerlu ilisimasaqarfigissagaat,
- 13) niaqqumoorlugit kisipallagassat pisariinnerit, allattariarsugassanik allattuineq atortussianillu tigussaasunik atuisinnaassasut,
- 14) naatsorsuinnerni kisitsissuteeraq qarasaasiarlu, soorlu kisitsisileriffik regnearki, atorsinnaassagaat,
- 15) periaatsit pisariinnerit ilisimasaqarfigissagaat,
- 16) assigiissitat pisariinnerit ilisimasaqarfigissagaat,
- 17) naleqqiiffik, tassunga ilanngullugit assigiissitat kisitsisillu ataqatigiinnerat, ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 18) allanngorartortat atornissaannut assersuusiat, soorlu kisitseriaatsit malittarisassaat assigiissitallu pisariinnerit, ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 2. Geometriilerinermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) geometriimi tunngaviusumik paasinnittaatsit, soorlu qivernerit titarnerillu parallelusut, ilikkarsimassagaat,
- 2) suliani aalajangersimasuni kaajallannerit, annertussutsit initussutsillu uuttortarsinnaallugillu naatsorsorsinnaassagaat,
- 3) ilutsinik pisariinnernik toqqissumut titartakkanik misissuisinnaassasut nassuiaasinnaassasullu,
- 4) ilutsit tigussaasut taakkulu titartarneri pisariinnerit, soorlu sulinermi najoqqutassatut imaluunniit isometriskiusumik titartaaneq, ilisimasaqarfigissagaat,
- 5) geometriimi periaatsit paasinnittaatsillu inuunermi tigussaasunut, soorlu ilutsinut allanullu katitikkanut annoraaminernullu, nassuiaataasut ilisimassagaat aamma
- 6) ilutsinik geometriskiusunik titartakkat, misissuinerit misileraanerillu, soorlu computeri atorlugu, ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 3. Matematikkip atuuffisa samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) pissutsinut assigiinngitsunut atatillugu kisitseriaatsinik assigiinngitsunik toqqaasinnaassasut atuisinnaassasullu,
- 2) paasissutissanik pisariinnernik matematikkimi paasinnittaatsinik imalinnik paasinnissinnaallutillu atuisinnaassasut,
- 3) eqqarsaatersuutissat peqqinnermut, sunngiffimmut pinngortitamullu tunngasut ilisimasaqarfigissagaat,
- 4) procentinik pisariinnerusunik, soorlu pisiassanik akikilliinermi, naatsorsuisinnaassasut,
- 5) paasissutissanik tabeliniittunik diagramminiittunillu isumasiuisinnaaneq nassuiaasinnaanerlu ilisimasaqarfigissagaat,
- 6) paasissutissanik, soorlu qarasaasiaq atorlugu, katersisinnaassasut, suliareqqiisinnaasut piviusuusaartitsinnaassasullu,
- 7) ulluinnarni, ilaqutariinni inuiaqatigiinnilu najukkani inuunermi matematikkimi eqqarsaatigisarialinni naammassiiniarnermi ilinniakkami pissarsianik, soorlu kisitsisinik, naleqqiiffimmut nalunaarsuinerlik naatsorsoqqissaakkanillu, atuisinnaanermut ilisimasaqassasut aamma
- 8) nalaatsuinertalinnik periarfissartalinnillu misileraasinnaassasut.

Imm. 4. Eqqarsaatigisarialinnik naammassiiniarmi attaveqqaatigiinnermilu naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) misileraalluni misissuillunilu suleriaatsit, soorlu sammisaqarnermi apeqqutit imaattut: "Qanoq pisoqassava imaappat ...?" aamma "Imaannersoruna pissutigalugu ...?", ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) taamaassorisanik inissitsiterineq malitsigisaanillu "eqqoriaaneq misileraanerlu" ilinniakkatigut paasinnittaatsinut aallarniutaasumillu ataatsimut taamaanneraanernut ineriartortitseqataasut ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) suleqateqarluni eqqarsaatigisarialinnik naammassiiniarnermi matematikki atorsinnaassagaat,
- 4) inernileeriaatsit oqaloqatigiinnikkut allattukkatigullu nassuiaataat atorsinnaassagaat,
- 5) eqqarsaatersuutitut oqaasertalersuineq, inerniliineq nassuiaanerlu ilisimasaqarfigissagaat tassungalu atatillugu periaatsit, suleriaatsit sakkussallu assigiinngitsut atorsinnaassagaat aamma
- 6) tigussaasunik atortoqarluni suliaqarneq aallaavigalugu matematikkimut tunngasunik misissuisinnaassasut, aaqqissuusseqqissinnaassasut tunngavissarsiorsinnaassallutillu.

§ 29. Angajullit atuafianni atuartitaareernerminni *Kisitsisilerinermi algebramilu* naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) kisitsisit agguaruminartut taakkulu kisitsisit kanaartaannut annertusinerat ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) kisitsisit nassuiaatitut ineriartornerata kulturikkut oqaluttuarisaanermut pingaarutaa ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) soorlu aaqqissuussamik naatsorsuinerlik kisitsisinillu angissusilersuinerit iluaqutigalugit nalinginnaasumik kisitsisinik paasinnittaatsip annertusiartorneranik misissuillutik sulisinnaassasut,
- 4) "allanngorannerit" aaqqissuussallu, soorlu kisitsisit tulleriinneri, ilutsit tulleriaarneri allalersuutillu, misissorlugillu nassuiarsinnaassagaat,
- 5) uuttortaanikkut naatsorsuinikkullu angissutsit aalajangersinnaassagaat,
- 6) procentinik paasinnittaaseq atorsinnaassagaat,
- 7) assigiissitat algebrallu eqqarsaatigisariagartaasa inernilerniarnerinut tunngatillugu avitat atorsinnaassagaat,
- 8) kisitsisinik allattueriaatsit assigiinngitsut ilikkarsimassagaat,
- 9) kisitsinermi najoqqutassat ilisimasat nalusallu, soorlu ernianik initussutsinillu naatsorsuinerlik, atorsinnaassagaat,

- 10) naatsorsuinnermut periaatsinik iluaqutissatullu atortussianik naleqquttunik toqqaasinnaallutillu atuisinnaassasut,
- 11) kisitsinnermi malittarisassat atorsinnaassagaat ineriartortillugillu,
- 12) niaqqumoorlutik kisitsiguarsinnaassasut, allattuisinnaallutik atortussianillu tigussaasunik atuisinnaassasut,
- 13) naatsorsuinnermi eqqarsaatigisarialinnillu inerniliiniarnermi kisitsissuteeqqamik qarasaasiamillu atuisinnaassasut,
- 14) funktioninik paasinnittaatsinik, soorlu procentinik aalajangersimasumik annertusiartortitsinernik, atuisinnaassasut,
- 15) assigiissitat pisariinnerit misissuataarinikkullu assigiinngisitat pisariinnerit kisissinnaassagaat,
- 16) assigiissitat aamma assigiissitatut aaqquissuussat inernerit grafiskinik titartaaneq periaaseralugu aalajangiussinnaassagaat,
- 17) kisitassat allanngorartortalinnik imallit paasisinnaallugillu atorsinnaassagaat.

Imm. 2. Geometriilerinnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) geometriimi ilutsit pissusii assigiinngitsut atorsinnaassagaat,
- 2) geometriimi tunngaviumik paasinnittaatsit, soorlu angissutsinut naleqqiussissutit titarnerillu akunnerini inissitsiternerat, atorsinnaassagaat,
- 3) uuttortaanermi paasinnittaatsit, soorlu kaajallannernut, annertussutsinut initussutsinillu naatsorsuinnerit uuttortaanerillu, atorsinnaassagaat,
- 4) angissutsinut naleqqiussissutit, iluseqatigiissutsit assigiilluinnassutsillu atorsinnaassagaat,
- 5) tunngaviliussat aallaavigalugit titartaasinnaassasut,
- 6) assilillugu titartakkap titartarneqarneratalu ataqatigiissusiannik misissuisinnaassasut, nassuiaasinnaassasut nalilersuisinnaassasullu,
- 7) avatangiisimik nassuiarniarneranut atortuttassamik titartaasinnaassasut, isometriskiusunik imaluunniit isigisat ungavariartornerat malillugit titartaasinnaassasut,
- 8) inuunerminnit tigussaasunik, soorlu geometrii iluaqutigalugu katitikkani annoraaminernilu ilutsinik allanillu, nassuiaasinnaassasut,
- 9) ilutsinik geometriskiusunik titartaanermi, misissuinnermi naatsorsuinnermilu qarasaasiaq atorsinnaassagaat,
- 10) geometriskiusut pisariinnerit uppersaasorsinnaassagaat,
- 11) geometriimi naatsorsuinnerit pisariinnerit, ilaatigut Pythagorasip malittarisaliaa iluaqutsiullugu, ingerlassinnaassagaat.

Imm. 3. Matematikkip atuuffisa samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) assigiinngitsunut tunngatillugu kisitseriaatsit arlaannik toqqaasinnaassasut, procentinik paasinnittaatsit atorsinnaassagaat naleqqiussillunilu kisitseriaatsit atorsinnaassagaat,
- 2) inuiaqatigiinni ineriartornermut, soorlu aningaasaqarnermut, teknologiimut, pinngortitamut, avatangiisinut, kulturimut, sunngiffimmut peqqinnissamullu, isummersuutitut attuumassuteqartut assersuutit ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) ernianik ernianillu naatsorsuutininik, ilaatigut ileqqaakkani, aningaasanik atornermi akilersugassarsinernilu pisariinnerni, kisitsisinnaassasut,
- 4) matematikkimi assilisassanik, soorlu najoqqutassianik funktioninillu, misissuisinnaassasut,
- 5) periaatsit nassuiaatillu pingaartinnerullugit paasissutissanik katersanik statistiskimik

nassuiaasiorsinnaassasut,

6) soorlu qarasaasiaq iluaqutigalugu piviusuusaartitaliorsinnaassasut,

7) ulluinnarni pisiassanut, angallannermut, ineqarnermut, aningaasarsianik naatsorsuutitut akileraarutinillu naatsorsuutitut tunngatillugu pissaqarniarneq aningaasaqarnerlu

eqqarsaatersorfigisinnaassagaat,

8) ilimanassutsimik statistikusumik paasinnittaaseq atorsinnaassagaat,

9) qarasaasiaq nassuiaasiornermut, misissuinnermut, piviusuusaartitsinnermut naatsorsuinnermullu, soorlu inuiaqatigiinni pissutsitut tunngatillugu, atorsinnaassagaat,

10) assassornermi eqqarsaatersornernilu naammassiiniarnernut matematikki iluaqutitut tamatigoortut atorsinnaassagaat.

Imm. 4. Eqqarsaatigisarialinnik naammassiiniarnermi attaveqqatigiinnermilu naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) paasissutissat matematikkimi taaguutini imallit paasisinnaallugillu isummerfigisinnaassagaat,

2) misileraallutik misissuullutillu suleriaaseqarsinnaassasut ilikkagassatigullu paasisat innernerinik oqaatiginnissinnaassasut,

3) suleqateqarluni matematikki iluaqutigalugu eqqarsaatigisarialinnik naammassiiniarsinnaassasut,

4) allattariarsornikkut oqaluttariarsornikkullu paasinartumut suliaassat ersarissarsinnaassagaat, suliat ingerlaneri nassuiaatigisinnaassagaat aamma innerneri nalunaarutigisinnaassagaat,

5) suliaassanik kattutaakkanik naammassinninniarnermi periaasissanik, suleriaatsinik atortussanillu naleqquttunik toqqaasinnaassasut,

6) tulleriaarisumik aqqissuusariaatsit matematikkimilu tunngavilimmik eqqarsartaatsit atorsinnaassagaat,

7) malittarisassat ataqatigiinnerillu uppersarniarnerini allanngornerit ilisarnaatillu atorsinnaassagaat,

8) taamaassorissat oqaatiginiarneritut tunngavilimmillu eqqarsartaatsit ingerlanniarnernut titartakkanik geometriskiusunik atuisinnaassasut,

9) matematiskimi ilutsumik assersuusiamik toqqaanerup naleqassuseq aalajangersimasoq ersersittaraa paasisinnaassagaat aamma

10) matematikkimi naammassiiniarnermi suliaqarnerup eqqarsaatersornerullu akornanni isummersuutitut paarlakaatsitsinnaassasut.

Kapitali 10

Pinngortitalerinnermi atuartsissutip siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartsissutip siunertaa

§ 30. Atuartsinnerup siunertaraa atuartut pinngortitalerinnermi paasinnittaatsinik suleriaatsinillu tunngaviusunik piginnaasaqalissasut aamma pinngortitalerinnermut attuumassutilinnik paasisimasaqalissasut. Atuartut piginnaasaqarfigilissavaat paasissutissanik katersisinnaaneq naliliisinaanerlu aamma atortut assigiinngitsut, misileraanermut atortut elektroniskiusullu atorlugit nassuiaruminaatsutut pisartut nassuiaatissaannik misissuisinnaaneq, nassuiaasinnaaneq nassuiaatissarsisinaanerlu. Atuartut ilisimasassarsissapput namminneq allallu isumannaatsuunissaannik peqqissuunissaannillu akisussaaqataasinnaangornissaminnut aamma sumiiffimminni nunarsuarmilu

tamarmi avatangiisinik isiginnittaatsit tunngavigalugit akissusaaffiginnittumik iliuuseqarnissamut toqqammavissaminnik.

Imm. 2. Atuartitsinerup nukittorsassavaa atuartut avatangiisiminnik misissuinissamut soqutiginninnerat aamma kaammattuutigissavaa misissuineranut, misileraanernut aaqqiiniutaasunillu sulianut takorluuisinnaassusertik, poqissusertik pilersitseriallaqqissusertillu atussagaat kiisalu tunuliaqutsissavaa sakkussanik periaatsinillu eqqarsaatigilluakkamik toqqaasinnaalernissaat. Atuartut misigisimassavaat atuartitsinerup ulluinnarni suliaassat suliarisinnaanissaannut sakkussikkaatik aamma atuisartuunermut avatangiisinullu tunngasunik inuttut isummersorfiginnissinnaanerminnut toqqammavissikkaatik. Atuartitsinerup atuartut toqqammavississavai atuartitsissutip imamigut periarfissarititaanik ilisimasaqarfiginnikkiartuaarnissaanut aamma atuartut piginnaasaqalersissavai ilikkariartornerinut akissusaaqataasinnaanermut.

Imm. 3. Atuartitsinerup atuartut tunngavississavai inunnik allanik attaveqaqateqarnermut pinngortitalerinermit paasinnittaatsinik nassuiaasersueriaatsinillu pissusissamisoortumik atuisinnaanissaannik.

Imm. 4. Atuartut ilisimasaqarfigilissavaat pinngortitalerinerup teknologiillu oqaluttuassartaat kiisalu inerikkiartortissallugu ullutsinni siunissamilu inuiaqatigiinni taakku pingaarutaannik paasinninneq. Atuartitsinerup peqataaffigissavaa atuartut pinngortitamik pissarititaanillu atuinermut tamassumalu avatangiisinut inuuniarnermullu kingunerinut soqutiginninnissaat, isummersornissaat akissusaaffeqartutullu misiginissaat.

§ 31. Nukarliit atuarfianni atuartitaareernerminni *Pinngortitalerinermit suleriaatsit* samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Paasissutissanik katersinermit*

- a) misissuinermit atortunik uuttortaanermilu atortunik pisariitsunik atuinissartik sungiussimassagaat,
- b) misissuinerit pisariinnerit ingerlannissaat sungiussimassagaat angusamillu inernerit pisariitsunik titartaganngorlugit saqqummiussinnaassagaat aamma
- c) tunngaviusumik oqaluttariarsornikkut nassuiaasiorsinnaassasut.

2) *Paasissutissanik suliaqarnermit* sammisanik assigiinngitsunik nalilersuinermitunngavissat aalajangersoriikkat malillugit paasissutissat imminnut ataqatigiissut immikkoortunut agguataarsinnaassagaat.

3) *Paasissutissanik nalilersuinermit* ataqatigiissutsit assigiinngitsut pillugit naammaginatsumik eqqoriaasinnaassasut eqqoriaanertillu tunngavilersorsinnaassagaat.

4) *Misileraanermi*

- a) misissorneqarsinnaasunut apeqqusiorsinnaassasut aamma
- b) taamaassorisanik pisariinnerusunik eqqoriaasinnaassasut misileraasinnaassasullu aamma

5) *Paasissutissanik ilisimasanillu atuinermi*

- a) pinngortitalerinermit tunngatillugu suliatik pillugit ikinngutitik, ilinniartitsisutik ilaqquttatillu oqaluttuussinnaassagaat,
- b) pinngortitalerinermit tunngatillugu suleqateqarlutik misissuisinnaassasut,
- c) ilitersuutit periaatsillu pisariinnerit ingerlassinnaassagaat aamma
- d) atortut assigiinngitsut sianigalugit isumannaatsumillu passussinnaassagaat.

Imm. 2. *Nunarsuup* samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) nunap qanoq issusianik isikkuanillu taaguutit tunngaviusut, imeq, imeq tarajulik, taseq, kuuk, kangerluk,

ikerasak, sissaq, imaq, qeqertaq, qeqertaasaq, qaarsoq, issoq, ujarak, sioqqat, marraq, sermersuaq, eqqortumik ilisimassagaat atorsinnaassagaallu.

2) qaammatit taaguutaat ilisimassagaat,

3) silap pissusiisa taaguutaat assigiinngitsut ilisimassagaat nassuiarsinnaassagaallu aamma

4) ukiup qanoq ilineranut taaguutit ilisimassagaat.

Imm. 3. Nukiit atortussiallu sammineranni naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Atortut atortullu pissusiini*

a) atortussat piusut nalinginnaasut taakkulu taaguutaat ilisimassagaat,

b) atortussat piusut nalinginnaasut atorneqarneri taakkulu pissusiat nassuiarsinnaassagaat,

c) akuutissiat allallu navianartuunerisa ilisarnaataat nunat tamalaat akornanni atorneqartut nalinginnaanerpaat ilisimassagaat,

d) angerlarsimaffimmi eqqiaanermi atortut nalinginnaasut kiisalu taakku taaguutaat ilisimassagaat,

e) atortussiat ikuallajasut nalinginnaasut taakkulu taaguutaat ilisimassagaat aamma

f) atisassianut tunngasunik sammisaqarsimassasut paasinnittaatsillu anorimut illersuutitalik, masammut illersuutitalik aamma oqorsaatalik ilisimassagaat.

2) *Nukissani nukinnilu*

a) nukimmik nunarsuup nutsuineranit pinngortumik suliaqarsimassasut aamma

b) kissassaaneq nillusaasernerlu pillugit suliaqarsimassasut aamma paasinnittaatsit mattusooq/issortoq, imerpalasoq, qalattoq aalanngortarnerlu ilisimassagaat aamma

3) *Innaallagissap saviullu kajungerisaata samminerini*

a) kajungerisartaq pillugu suliaqarsimassasut,

b) batteriit qaammartartullu qullia pillugit suliaqarsimassasut,

c) sananeqaatit sorliit innaallagissap aqqusaarlugit ingerlavigisinnaanera misissorsimassagaat aamma

d) innaallagissap sarfaata uninngasup, elektrostatiskusup, pilersittagai pisariitsut suliarisimassagaat.

Imm. 4. Inuuneq pillugu inuusaatsillu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Inuup timaata pisataasa* samminerini inuup timaata qallikkut immikkoortortaasa taaguutaat eqqortut tamaasa ilisimassagaat taagorsinnaassagaallu.

2) *Inuup maluginiutaasa* samminerini

a) inuup maluginiutaanik suliaqarsimassasut,

b) maluginiutitigut misigisanut oqaatsit nassuiaataasut ineriartortissimassagaat,

c) maluginiutini ataasiakkaani maluginiutitigut misigissutsit immikkoortitersinnaassagaat,

d) malussaatit maluginiutitut ataasiakkaanut attuumassuteqartut ilisimasaqarfigissagaat,

e) pissutsit malugisaatinut ajoqusiisinaasut ilisimasaqarfigissagaat,

f) teknologii malugisaatit ataasiakkaat atuuffini amigaataasunut iluaqutaasinnaasoq imaluunniit

atuuffinik annertusaasinnaasoq ilisimasaqarfigissagaat,

g) maluginiutit ilaanneeriarluni tatigineqarsinnaanngittuaannarnerannut pissutsit misilittagaqarfigissagaat aamma

3) *Naasuni uumasunilu*

a) atuaqatigiit inaanni naasunik immaqalu uumasunik naatitanillu paarsineq naatitanillu naatitsineq misilittagaqarfigissagaat,

b) uumassusillit ilisarnaataannik ikinnerpaamik pingasunik taasisinnaassasut,

c) najukkaminni naasut pupiillu ilaat taakkulu ukiumik kaajallaasarnerat ilisimassagaat,

- d) naasut immikkoortortaasa pingaarnersaat taakkulu taaguutaat ilisimassagaat,
- e) najukkami uumasut ilaat taakkulu ukiumik kaajallaasarnarat ilisimassagaat,
- f) uumasut timaasa immikkoortortaasa taaguutaat pingaarnarit eqqortut atorsinnaassagaat,
- g) uumasut miluumasunut, timmissanut, paarmortunut, aalisakkanut, sullinernut imaluunniit uumasunut allanut immikkoortitersinnaassagaat,
- h) inuit uumasullu allat akornanni assigiissutsit assigiinngissutsillu nassuiarsinnaassagaat,
- i) paarnat imaluunniit naatitat nunanit allanit tikisitat ilaat ilisimassagaat,
- j) uumasut inunnut nerisassiat nunanit allanit tikisitat ilaat ilisimassagaat.

Imm. 5. Teknologiip samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) umiatsiaasanik assigiinngitsunik atortussiat imermik oqinnerusut imaluunniit oqimaannerusut atortoralugit sanasimassasut,
- 2) atortorissaarutit, makku: nillartaatsivik qerititsivillu, pujoralannik milluaat, uunnaavik, kissarsuut innaallagissamoortoq, errorsivik, atuuffii pillugit suliaqarsimassasut,
- 3) innaallagissap aqutaanik ikkussukkat eqqortumik atornissaat aamma innaallagissap ulorianartortai ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 4) teknologii angerlarsimafimmi ullutsinni atorineqartoq qangaanerusoq atortunut sanilliuissimassagaat aamma nukissiap atorineqartup pinngorfia, makkunani: inuup nukinga, innaallagiaq, aamarsuit, petruuliu, batterii allallu, suussusersinnaassagaat,

Imm. 6. Silarsuup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) Seqineqarfimmi

- a) nunarsuup assinga globusi ilisimaarissagaat aamma Kalaallit Nunaat Danmarkilu aamma nunavissuit arfineq-marluk sumiiffii tikkuarsinnaassagaat,
- b) seqernup qutsissusia ullullu takissusia, seqernup kaaviinnalertarfia kaperlallu, qaammatip allanngorarnermigut pissusii aamma tinittarneq ulittarnerlu misissorsimassagaat,
- c) qaammat qinngummik qinnguarterlugu misissugarisimassagaat aamma
- d) ullorissat ilisimaneqarnerpaat ilaat tikkuarsinnaassagaat aamma

2) Piffissami

- a) nalunaaquttat tikkuutitalit digitaliusullu suliarisimassagaat aamma
- b) nalunaaquttamik naleqquttumik atortulerlutik sekundinik sivilissusersuisinnaassasut.

§ 32. Akulliit atuarianni atuartitaareernerminni *Pinngortitalerinermi suleriaatsit* samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) Paasissutissanik katersinermi

- a) atortorissaarutininik sakkunillu assigiinngitsunik atuilluarsinnaassasut,
- b) misissuilluarsinnaassasut allattuillutillu nalunaarsuisinnaassasut sukkasuumik titartaasinnaassallutik aamma
- c) nassuiaariaatsit assigiinngitsut sungiusimalluassagaat.

2) Paasissutissanik suliaqarnermi

- a) nammineq toqqakkat iluaqutigalugit sammisassanik imaluunniit misissorlugit alapernaarsugassanik immikkoortiterinermut tunngavissanik siunnersuuteqarsinnaassasut,
- b) pinngortitalerinerup ilisimatusarfigineqarnerani ileqqusuumik aaqqissuussaasumik immikkoortitereriaatsit ilisimasaqarfigissagaat,
- c) sammisat assigiinngitsut qanoq suussusersinerlugit nassuiarsinnaassagaat aamma

d) paasissutissat naleqquttut naleqqutinngitsullu immikkoortissinnaassagaat.

3) *Paasissutissanik nalilersuinermi*

a) naammaginantumik qularnaatsumik pisussanik siumut eqqoriaassinnaassasut aamma eqqoriaanermut tunuliaqutaasut misilittakkat eqqarsaatersuutillu nassuiarsinnaassagaat,

b) namminneq misissuinermik uuttortaanermillu inernerit tunngavigalugit naammaginantumik inerniliisinnaassasut aamma

c) atuarfimmi atortut periaatsillu ilisimatuut misissuviini laboratoriani atortunit tatiginannginneruneri paasissagaat.

4) *Misileraanermi*

a) taamaassorisat ilumoornerisut misilerarnissaat siunertaralugu misiliinissanik pisariinnerusunik aaqqissuisinnaassasut,

b) allanngorannerit soqutiginaatillit suussusersisinnaassagaat,

c) misileraanermi imaluunniit periaatsinik ingerlatsinermi ilitsersuutitik tulleriinnilersukkanik pisariitsunik suliaqarsinnaassasut malinnaasinnaasullu aamma

d) ingerlaatsit toqqaannartumik alaatsinaanneqarsinnaanngitsut assilisassat atorlugit takorluuisinnaaneq aqutigalugu misilittagaqarfigissagaat aamma

5) *Paasissutissanik ilisimasanillu atuinermi*

a) oqaatsitik imatut ineriartortissimatigissagaat ikinngutitik, ilinniartitsisutik ilaquttatillu peqatigalugit pinngortitalerinermit tunngatillugu suliatik oqallisigisinnaassallugit,

b) eqqarsaatersuutimik inerniliussamillu nassuiarnissaannut tusagassiuutit assigiinngitsut atorsinnaassagaat,

c) ujarlerfiit assigiinngitsut, atuakkat, tabelit, interneti allallu atornissaat sungiulluarsimassagaat,

d) atuarfiup atortorissaarutai isumatuumik isumannaatsumillu atussagaat,

e) pinngortitalerinermit atatillugu suliaqartilluni uumasunik, naasunik allanillu ajoqusiinaveersaarluni pinngortitami angalaarsinnaassasut aamma

f) ajutoornissaq pinngitsoortinniarlugu allanut ikiuerusussuseqassasut sissuerusussuseqassasullu.

Imm. 2. Nunarsuup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) nunarsuup sananeqaataa ataatsimut isigalugu, tassunga ilaatillugit innermik anitsisarnerit, nunap sajuttarneri, nunarsuup qalipaasa eqiteruttarneri nunallu pissutsimigut kaaviiaarnerat, ilisimasaqarfigissagaat,

2) najugarisamik eqqaani sersersuup nunamik sunniisimaneranut, nunat isikkuisa allanngoriartorneranut, sisoornernut qaleriiaannernullu takussutissanik annikitsunik tikkuussisinnaassasut,

3) nunarsuup oqaluttuarisaanera, tamatumani ilaatillugit nunap allanngoriartorfisa piffissatigut nalai, ujaranngornerit uumasullu assigiinngitsut ineriartorneri, sammisimassagaat,

4) Kalaallit Nunaanni aatsitassat piarneqarlutillu atorneqartut ilisimasaqarfigissagaat,

5) radari, itissusersiut aamma GPS ilisimasaqarfigissagaat,

6) Qalasarsuup Avannarliup saviullu kajungerisaqarfia avannarleq immikkoortissinnaassagaat aamma pujorsiut atorlugu taakku marluk sumiissusersisinnaassagaat,

7) pujorsiut ungasissutsinillu uuttortaat iluaqutigalugit annikitsunik nunap-assinginik titartaasinnaassasut,

8) silasiormi tunngaviumik paasinnittaatsit, kissassuseq/ississuseq, anori, isugutassuseq, sialuk/nittaalaq, silaannap naqitsinera, nuissat, erseqqarissuseq, ilisimassagaat atorsinnaassagaallu,

9) Kalaallit Nunaanni silap allanngornissaanik ilimasaarinermit nunap/imartallu immikkoortoqarfii

ilisimassagaat,

10) silassamik ilimasaarinnermi taaguutit taakkulu sumiiffinni ataasiakkaani atuunneri paasillugillu

ilisimassagaat,

11) Kalaallit Nunaanni silap qanoq inneranik nalunaarutit silallu allanngornissaanut ilimasaarutit atuuttut paasiniarsinnaassagaat,

12) silasiorfeeraliorsimassasut kiisalu silamik misissuinitik nalunaarusiaralugillu saqqummiussimassagaat aamma

13) pisortatigoortumik silamik ilimasaarutit namminneq silap pissusianik misissukkaminnut sanilliussimassagaat.

Imm. 3. Nukiit atortussiallu sammineranni naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) Atortut atortullu pissusiini

a) aatsitassanik: aamarsuarnik, saviminermik, aqerlumik, zinkimik, kanngussammik uuliamillu, piiaanermi teknikikkut periaatsit tunngaviusut ilisimasaqarfiggissagaat,

b) aatsitassat taakku nunarsuarmi Kalaallillu Nunaannilu sumi nassaassaaneri kiisalu aatsitassanik piiaanerup inuiaqatigiinnut pinngortitamilu avatangiisinut sunniutigisartagaat pingaannerit ilisimasaqarfiggissagaat,

c) pinngoqqaatit akuutissiallu kemiskiusut ataqatigiittut makkuusut klóri, hydrogeni, aamarsuit, nitrogeni, oxygeni, aluminiu, aqerloq, kuulti, savimineq, kanngussak, kviksølvi, sølvi, zinki, kuldioxid, imeq taratsullu taaguutaat, pissusii, kemiskiusutut ilisarnaataat formiliilu ilisimassagaat,

d) makku savimerngit akusat: bronzep, kanngussap, sisaap manngertorniuitsup, taaguutaat, akugiinneri atuuffiilu ilisimassagaat,

e) atortussiat qulaani taaneqartut nalinginnaasumik ulluinnarni atuuffii nassaassaaffiilu immikkoortitersinnaassagaat nassuiarsinnaassagaallu,

f) atortussiat sanaat atortussallu pinngortitap pilersitai allat nalinginnaasut suliarisimassagaat,

g) atortussat tamakku pinngortitap kaaviiartauneranarut akulerussinnaaneri ilisimasaqarfiggissagaat,

h) eqqakkat immikkoortitigaasarnarat, isumannaatsumik toqqorterneqartarnarat aserorterneqartarneralu ilisimasaqarfiggissagaat,

i) ermup silaannaallu nunarsuarmi uumassuseqarnermut pingaarutaat nassuiarsinnaassagaat,

j) savimernup nungujartornera manngertornerneralu ikuallaanerlu suliarisimassagaat taakkulu ingerlaneri uumasut nerisaminnik arrortitsisarnerinut sanilliussimassagaat,

k) seernartut seernaatsullu pillugit paasinnittaatsit ilisimasaqarfiggissagaat,

l) eqqiaanermut atortut, pinnersaatit nerisassallu aalajangersimasut seernaqassusiinik uuttortaanernik suliaqarsimassasut.

2) Nukissani nukinnilu

a) nukiit pillugit nukimmik uuttuineq ilanngullugu suliaqarsimassasut,

b) nukissap nukissamut allamut nuunneqarsinnaanera suliarisimassagaat,

c) nukissap attassiinnartarnera pillugu inatsisaasa pingaarnersai ilisimasaqarfiggissagaat aamma

d) uumaatsulerinerup oqaluttuarisaanera, fysikerit tusaamasat taakkulu misileraasarsimaneri sammisaqarfiggisimassagaat aamma

3) Innaallagissap saviullu kajungerisaani

a) pujorsiummik pisariitsumik sanasinnaassasut,

b) elektromagnetiliorsinnaassasut,

c) innaallagissap sarfaata assigiinnarmik nikerartumillu sakkortussusillit assigiinngissusiat immikkoortissinnaassagaat aamma

d) innaallagissap sarfaani akimmisaartunik, tullerriaartunik illugiinnillu attaveqartunik suliaqarsimassasut.

Imm. 4. Inuuneq inuusaatsillu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Inuup timaani sananeqaataanilu*

a) timip pisatai taakkulu pinnguutaat: maluginiutit, sianiutit, aalanermut atortut, nerisat aqquataasa, kinguaassiuutit, anersaartuutit kaaviiarnerullu, taaguutaat, sumiiffii, atuuffii kiisalu katitigaaneri pingaarnersiorlugit ilisimassagaat,

b) timip atuuffisa sulinermi uninnganermilu assigiinngissutaat suliaqarfigisimassagaat,

c) angutit arnallu inuunermi timaasa allanngoriartorneri pingaarnersiorlugit nassuiarsinnaassagaat,

d) nerisat timip sanaartoqqittuarneranut nukissamullu pingaarutaat ilisimasaqarfigisimassagaat,

e) nappaatit nalinginnaanerpaat ilaat aamma akiuussutissalerneqarnerup, bakteerianik toqoraatit, timip illersuutaasa nerisaqarnerullu peqqinnisamut pingaarutaat ilisimassagaat,

f) tappiorannartut assigiinngitsut: nappaateqalersitsisartut, nerisassaniittut, nungusaasartut, bakterianillu toqoraasartut, ilisimasaqarfigisimassagaat,

g) inuup, qimerlullit allat, sullerngit uumasuaqqallu sananeqaatimikkut timimikkullu assingussusiat assigiinngissusiilu pingaarnerit nassuiarsinnaassagaat aamma

h) ikiueqqaarnermi tunngaviusut pikkorissarfigisimassagaat aamma

2) *Uumassusillinni pinngortitamillu atueqatigiinnermi*

a) najugarisami uumassusillit ilisarnartut misissorsimassagaat,

b) Kalaallit Nunaanni uumassusillit nunamiittut assigiinngitsut sammisimassagaat,

c) Kalaallit Nunaanni sumiiffinni assigiinngitsuni imermi taratsumilu uumassusillit sammisimassagaat,

d) nunami, imermi imaanilu nerisareqatigiiaat nassuiarsinnaassagaat,

e) nerisareqatigiiaat nukissatut atortussiallu kaaviiarnerattut nassuiarsinnaassagaat,

f) Kalaallit Nunaanni uumasut nunguttut nungutaanissamullu ulorianartorsiortitat ilisimasaqarfigisimassagaat,

g) qangarsuaq uumasut ujaranngornerit ilisimasaqarfigisimassagaat,

h) Kalaallit Nunaanni uumassusillit taakkulu atorineqarsinnaanerinit periarfissat kiisalu taamatut atuinerup kingunerisinnaasai nassuiarsinnaassagaat,

i) kialaartup issittullu ilaat toqqakkat, pinngortitami atueqatigiinnerit pingaarnerit, naasut miluumasullu nalinginnaasut, silap pissusii nalinginnaanerit kiisalu inuit atisaat sammisimassagaat aamma

j) uumasut naasullu uumaffigisanut assigiinngitsunut naleqqussartarnerat assersuusiorgisimassagaat.

Imm. 5. Teknologii samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) imarsiorneq, tassunga ilaatillugit nunani allani piffissanilu allani umiatsiat umiarsuillu pissusii, sananeqarneri ingerlassutaallu, sammisimassagaat,

2) timmineq, tassunga ilaatillugu timminerup oqaluttuassartaa, sammisimassagaat,

3) tingisartulianik assigiinngitsunik, soorlu qullartaasianik, gassimik silaannarmillu kissartumik qullartaasianik, pappialamik timmisartulianik qummoroortatinillu, sanasimassasut, misileraasimassasut nalilersuisimassasullu,

4) timmisartup suluusaata, timmissap suluata sullernillu suluata atuuffii sannaallu sanilliussimassagaat aamma

5) inuit ineqarfimminni teknologii kiassarnermut, qaammaqquteqarnermut, imermik pilersorneqarnermut erngullu atoriikkap eqqakkallu qanoq suliarisarnernut atugaat kiisalu teknologiit taakku avatangiisinut

sunniutaat sammisimassagaat.

Imm. 6. Silarsuup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) ulloriansiornermi tunngaviusumik paasinnittaatsit: ulloriaq, nunarsuit, seqineqarfik, ulloriaqarfissuit ataqatigiissut kiisalu qaamarnup ukiumut ingerlarngata nalinga, ilisimassagaat,
- 2) ullorissat: Nunarsuup nunarsuillu allat, Seqernup, Qaammatip, Qilaap Silliata ilisarnaataat taaguutaallu ilisimassagaat,
- 3) ullorissat ullorissallu ataatsimut ateqartitat: Qiluttuusat, Dragen, Cepheus, Perseus, Lyren kiisalu Qilaap Sillia, akunnerminnilu inissisimani immikkoortitersinnaassagaat,
- 4) ullorissat ataatsimut ateqartitat allat aqqinik paasiniaanerminni ullorissat assingannik atuisinnaassasut aamma
- 5) avataarsuliartarnerup oqaluttuassartaanik ilisimasaqassasut.

§ 33. Angajullit atuarfianni atuartitaareernerminni *Pinngortitalerinermi suleriaatsinik* sammisaqarnermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Paasissutissanik katersinermi*

- a) atortunik uuttortaanermilu atortunik naleqquttunik nammineerluni toqqaanissaq atuinissarlu ilisimaarissagaat,
- b) pinngortitami illumilu sulinermi sukkasuumik allattuisinnaaneq, uuttortaaaneq, sukkasuumik titartaasinnaaneq paasisanillu nalunaarsuineq atorlugit pilersarusiorneq ingerlatsisinnaanerlu sungiulluarsimassagaat aamma
- c) oqariartaatsit nassuiaariaatsillu naleqquttut toqqarsinnaassagaat.

2) *Paasissutissanik suliaqarnermi*

- a) pinngortitamik ilisimatusarnermi immikkoortiterisaatsit nalinginnaasumik atorineqartut atorsinnaassagaat,
- b) misissukkat assigiinngitsut suussusii ilisarnaaserniarnerannut pisariitsunik nalilersuusiorsinnaassasut,
- c) paasissutissat tulluartuunerinut tulluanngitsuunerinullu tunngavilersuutininik nalilersuusiorsinnaassasut.

3) *Paasissutissanik nalilersuinermi*

- a) siunissami pisussat qularnaatsumik eqqoriansinnaassagaat aamma misilittakkat misissuinerillu eqqoriaanermit tunuliaqutaasut nassuiarsinnaassagaat,
- b) namminneq allallu misissuinerisa uuttortaanerisalu inernerinik tunngaveqarlutik qularnaatsumik inerniliisinnaassasut,
- c) namminneq misissukkaminut inerniliussatik nalinginnaasumik nalilersuutininut sanilliunnissaat sungiulluarsimassagaat aamma
- d) matematikkimi assilisassanik pisariinnernik suliaqarsimassasut.

4) *Misileraanermi*

- a) taamaassorisaminnik oqaatiginnissinnaassasut taamaassorisaminnullu misileraanarlutik pilersarusiorsinnaassasut ingerlassinnaassagaallu,
- b) nikerartartut naleqquttut immikkoortitersinnaassagaat,
- c) inerniliussat tatiginassusiinik naliliisinnaassasut,
- d) misileraanerit imaluunniit periaasissat ingerlannissaannut erseqqissumik tulleriiaartumik ilitsersuutit suliarisinnaassagaat malissinnaassagaallu aamma
- e) allanngoriartornerit toqqaanartumik alaatsinaanneqarsinnaanngitsut takorloorumallugit assersuusiorfigisinnaaneri misilittagaqarfissagaat aamma

5) *Paasissutissanik ilisimasanillu atuinermi*

- a) pinngortitalerinermi sammineqartut pillugit oqallinnermi oqaatsinik allanngorartunik atuisinnaassasut tunngavilersuisinnaassasullu,
- b) eqqarsaatersuutimik naammassisamillu nassuiaatiginninnermut tusagassiuutit assigiinngitsut atornissaat sungiulluarsimassagaat,
- c) paasissutissiivit, atuakkat, tabellit, nunap assingi, interneti kiisalu paasissutissiinermi atortorissaarutit allat atornissaat isorinnittumillu isummersorfigisinnaanissaat sungiulluarsimassagaat aamma
- d) pinngortitamik pisuussutaanillu atuinermit tunngasut apeqqutit kiisalu atuinerup avatangiisinut inuuniarnermullu kingunerisinnaasai paasisimasaqarfigissagaat.

Imm. 2. Pinngortitamik nunalerinerup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) nunarsuup ineriartornerata oqaluttuassartaani pingaarnert, tassunga ilanngullugit nunarsuup qalipaaniq ilisimasaqarneq, nunap pissutsimigut ingerlaarnera nunallu pissutsimigut kaaviiarnera, nassuiarsinnaassagaat,
- 2) Kalaallit Nunaata sananeqaatai ilusialu ilisimasaqarfigissagaat,
- 3) Kalaallit Nunaanni aatsitassat nalinginnaanerusut ilisarnaataat taaguutaallu ilisimassagaat,
- 4) nunarsuarmi sumiiffinni assigiinngitsuni aatsitassat aatsitassarsiornerillu ilisimasaqarfigissagaat,
- 5) tinittarneq ulittarnerlu ilisimasaqarfigissagaat aamma taakku nikerarnerannut takussutissiaq atorsinnaassagaat,
- 6) immap sarfai taakkulu ukiup kaajallakkiartornerani allanngorartarneri kiisalu silamut klimamullu pingaarutaat ilisimasaqarfigissagaat,
- 7) nunarsuarmi silaannaap pissusia naasoqarfillu killeqarfii, anorlertarnermut siallertarnermut/nittaattarnermut pissutsit kiisalu nunarsuarmi sumiiffinni assigiinngitsuni inuussutissarsiornermut inuuniarnikkullu atugassarititaasunut pingaarutaat ataatsimut isigalugu nassuiarsinnaassagaat,
- 8) nunap qaavani issut assigiinngitsut naasoqassuserlu sammisimassagaat taakkulu nunarsuup ilaani assigiinngitsuni naasorissaasutut ingerlatsinissamut orpippassuarnillu atuinissamut periarfissat tunniussinnaasai pingaarutillit ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 3. Fysik-kemiip samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) *Atortussiani, piginnaanerni pinngoqqaatillu piginnaasaat aallaavigalugit tulleriiarinermi*
- a) sananeqaateeqqat immikkuualuttut atornerqarnerini atortussiat pissusilersuutaat nassuiarsinnaassagaat,
- b) atortut nalinginnaanerusut nassaassaasut arlallit, soorlu pinngoqqaatit, kemiimi attuumassutit akoorinerillu, immikkoortitersinnaassagaat,
- c) pinngoqqaatit sammineqartut tunngavigalugit kemiimi attuumassutit taaguusersornerinut malittarisassat nassuiaasorsorsinnaassagaat,
- d) pinngoqqaatit piginnaasaat aallaavigalugit tulleriiarinermi paasissutissat pingaarnert pingaarutaat kiisalu pinngoqqaatit tassani inissisimaneri piginnaasaallu pinngoqqaatillu sannai nassuiaasorsorsinnaassagaat,
- e) atomit, molekyliit, ionit aamma isotopit immikkoortissinnaassagaat,
- f) sananeqaatit allannguissusiannut inatsit taassungalu uppersarsaasinnaanermut misi-leraanert ilisimasaqarfigisagaat aamma
- g) pissutsit assigiinngitsut kemiikkut allaanngoriartornerup sukkassusianut sunniutaasinnaasut

suliarisimassagaat.

2) *Qinngornerit ulorianartullit*

- a) elektromagnetiskiusup spektrumiata pingaarnersai, radioaktivitetip nungujartornermini perlukui, alfapartikelit aamma betapartikelit, qinngornerit gammastrålit kiisalu qin-ngornerit uumassusilinnut sunniisarnerat ilisimasaqarfigissagaat aamma
- b) nukerujussuarmik pilersitseriaaseq, fusion, aamma atomit iluliinik qulloortitseriaaseq, fission, taakkulu allanngoriartornerisa nunarsuup nukissiorneranut pingaarutai ilisimasaqarfigissagaat.

3) *Nukissani*

- a) kissartumi nukissap, kissassutsip kissartullu initussusiata akunneranni pissutsit nassuiarsinnaassagaat,
- b) nukissamik atuinermik uuttortaaneq sammisimassagaat,
- c) inuiaqatigiit nukissioriaasitoqqamik, ikummatissanik nunap iluaneersunik, taaguutilimmik fossil energimik, nukissiutimillu nutartertuartumik, fornyelig energimik, atuinerinik ilisimasaqassasut,
- d) innaallagissioriaatsit siammarititereriaatsillu assiingiitsut nassuiarsinnaassagaat,
- e) najukkami inuiaqatigiit nukissamik atuinerat sumiiffinni piffissanilu allani atuisimanernut sanilliussimassagaat,
- f) innaallagissamik nukissaq nukissanut allanut nuutsillugu suliaqarsimassasut,
- g) nukissamik pioreersumik, indre energimik, innaallagissallu nukissiaanik pisariinnerusumik naatsorsuisinnaassasut,
- h) nukissap allanngujuissusianut inatsit aamma nukissamiit nukissamut allanut nuussinermi nukissamik atorfissaqaraluartumik maangaannartitsilluni annaasaqarnermut assersuutinik ilisimasaqassasut aamma
- i) nukissamik maangaannartitsinissaq pinaveersaarniarlugu innersuusionermut ilisimasat paasissutissallu atorlugit suliaqarsimassasut.

4) *Innaallagissap saviullu kajungerisaani*

- a) innaallagissap saviullu kajungerisaata akornanni ataqatigiinneq taakkulu pissusilersuutaannit teknologiimik atorluaaneq suliarisimassallugulu nassuiarsinnaassagaat aamma
- b) innaallagissap nukingata, sarfap nukingata akimmisaartitsinerullu akornanni ataqatigiissuseq paasiniaarlugu, Ohmip inatsisaa, innaallagissap sarfaanikuuttuinermi atortunik atuisinnaassasut.

Imm. 4. Uumassusilerinermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Inuup timaata sananeqaataasa atuunnerini*

- a) inuuniarnermi atugassarititaasut, inooriaatsip timillu atuuffiata akornanni ataqatigiissutsit ilisimasaqarfigissagaat,
- b) hormonit, alliartorneq inerikkiartornerlu ilisimasaqarfigissagaat,
- c) kinguaassisarneq, aaqartarneq, naartunaveersaarneq naartuersittarnerlu pillugit ilisimasassat pingaarnert nassuiarsinnaassagaat aamma
- d) timip tappiorannartunik, bakterianik virusinillu, nappaatinik tuniluuttartunik, timip illersuutaanik, akiuussutissaliisarnernik nappaatinillu kinguaasiuutitigut tuniluuttartunik suleqateqarnera nassuiarsinnaassagaat.

2) *Uumasuni naasunilu*

- a) uumassuseqarnerup tunngaviusumik ersiutai sammisimassagaat,
- b) nukissap atortussiallu kaaviiarnerat, fotosyntese nerisareqatigiiaarnerlu nassuiarsinnaassagaat,
- c) sananeqaatit sannaat atuuffilu ilisimassagaat,
- d) uumasunik naasunillu aaqqissuussamik immikkoortiteriaatsit akuerisat atorsinnaassagaat,

- e) kinguaassisarneq, sananeqaatitigut kingornuttakkat nalunannginnerit, suaassutsit suaassuseqannginnerlu aqqutigalugit kinguaassiorsinnaaneq, pissuseqatigiit pinngortarnerat, uumassuseqartut amerlassusiat taaguutilik biodiversitetimik aamma nappaatit kingornuttakkat ilisimasaqarfigissagaat suliarisimassagaallu,
- f) uumassusillit sananeqaatimikkut pissusilersortarnermikkullu avatangiisiminni atugassarititaasunut assigiinngitsunut naleqqussartarnerat ilisimasaqarfigissagaat,
- g) Mendelip Darwinillu eqqarsaatersuutaasa taassumalu ilisimatusarnermut pingaarutaat ilisimasaqarfigissagaat aamma
- h) uumasut naasullu ujaranngornerit ineriartornermut nassuiaatitut ilisimasaqarfigissagaat.

3) Uumasulerinermi teknologiimilu

- a) tappiorannartut suliffissuaqarnermut pinngortitamullu pingaarutaat nassuiarsinnaassagaat,
- b) pinngortitami atueqatigiinnermut inuup akuliussimanerata sunniutai pillugit ilisimasaqassasut,
- c) naasunik uumasunillu ileqquujuartoq malillugu pitsanngorsaanerit tunisassiornermilu sananeqaatinik akuukkanik atuinerit assigiinngissusiat assigiissusiilu nassuiarsinnaassagaat aamma
- d) DNA atorlugu misissueqqissaariaatsit inuullu sananeqaataanik kinguaariinni kingornuttakkanik erseqqissaanerit ilisimasaqarfigissagaat.

Imm. 5. Ulloriarsiornermi naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) ullorissap piunermini ingerlanerata pingaarnerusortai nassuiarsinnaassagaat,
- 2) arsarnerit pinngorartarnerinut patsisit pingaarnerit nassuiarsinnaassagaat,
- 3) ulloriarsiuutoqqat: Kopernikus, Tycho Brahe, Galilei, Johan Kepler, Newton, Ole Rømer, ilaat ataaseq arlallilluunniit sammisaqarfigisimassagaat
- 4) nunarsuatta avataani pissutsinut misissueriaatsit assigiinngitsut ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 5) qaammataasat assigiinngitsut atuuffii: alapernaarsuineq, oqarasuaatitigut allakkasuaatitigullu attaveqaatit, GPS atorlugu sumiissusersiorneq allanillu siunertallit, ilisimasaqarfigissagaat.

Kapitali 11

Inuttut inerikkiartorneq pillugu atuartitsissutip siunertaa ilikkagassatullu anguniagassat

Atuartitsissutip siunertaa

§ 34. Atuartitsinerup siunertaraa atuartut atuarnerminnut ilinniaqqinnissaminnullu atatillugu periarfissaminnik nalilersuineq, anguniagalersorneq, pilersaarusiorneq piukkunnaatilimmillu toqqaaneq ilinniassagaat. Atuartut ilisimasaqarfigilissavaattaq tarnikkut timikkullu peqqissumik inooriaatsimut tunngaviit, tassunga ilaatillugit ajornartorsiutit inuulluarniutinik ikiaroorartunillu atornerluinerup malittai. Atuartut tunngaviusumik ilisimasaqarfigilissavaat atuarfimmi, angerlarsimaffimmi, inuiaqatigiinni avatangiiserisani pinngortitamilu isumannaassuseq. Atuartut paasisaqarfigilissavaat ilaqutariinnertigut, ineqarnertigut, avatangiisitigut aningaasaqarnertigullu inuunermi inuiaqatigiit inunnut periarfissarititaat aamma naleqassutsit pisussaaffillu ilaqutariinnermi, suliffimmi inuiaqatigiinnilu peqatigiinnermi najortigiinnermut tunngasut.

Imm. 2. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut inooqataanikkut misigissutsitigullu pisinnaatitaaffitik soorlu poqissutsimikkut timimikkullu piginnaassutsitik ineriartortissagaat. Atuartitsinerup nukittorsassavaa atuartut imminnut paasinerat, imminnut naleqartinnerat pilersitsisinnaanerallu aamma tapersersussasavai eqqarsaqqisaartutut isumaginnittutullu

ineriartornissaannut inuttut isumaliutiginnittutut pilersaarusiortutullu, imminnut allanillu isumaginnittutut siunissaminnillu aaqqissuussinissamut akisussaasutut.

Imm. 3. Atuartitsinerup nukittorsassavaa atuartut inunnik assigiinngitsorpassuarnik suleqateqarsinnaanerata aamma peqataaffigissavaa allanik soqutiginnissasut peqatigiillunilu aaqqiinissamut oqaloqatigiinnerup pingaarutaa paasissallugu. Atuartut paasinnissapput inuit allat naleqartitaannik, isummaannik iliuusaannillu.

Imm. 4. Atuartut paasissavaat ilinniarnermut, inuussutissarsiornermut inooriaatsimullu tun-ngatillugu namminneq qinikkamik allallu qinigaat imminnerminnut inuiaqatigiinnullu ataatsimut isigalugu pingaarutaat. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaattaq atuartut inunnut allanut akaarinninnertik ineriartortissagaat aamma inuit allat inuiaqatigiinni oqartussaaqataaffiusumi inissisimaffii pilersueqataanerilu ataqqissagaat.

Ilikkagassatut anguniagassat

§ 35. Nukarliit atuarfianni atuartitaareernerminni *Nammineq anguniagassat pilersaarusiortutullu* samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) kissaatitik takorluukkatillu ersersissinnaassagaat,
- 2) pissutsitik, soqutigisatik piginnaasatillu nassuiaatigisinnaassagaat,
- 3) pissutsit pilersaarusiortutullu sunniuteqarsinnaasut maluginiassagaat,
- 4) nammineq aalajangiiffigisinnaasatik aalajangigassallu allanit akisussaaffigineqartut immikkoortissinnaassagaat,
- 5) anguniagalersornerup pingaarutaa paasisimassagaat,
- 6) anguniagalersornermi killiffiit assigiinngitsut ilisimasaqarfigissagaat,
- 7) nalinginnaasumik atuarnerminnut anguniagalersorsinnaassasut iliuusissaminnillu pilersaarusiortutullu aamma
- 8) anguniakkatik iliuusissaminnillu pilersaarutitik allanut oqaluttuarisinnaallugillu oqallisigisinnaassagaat allallu anguniagaat iliuusissatullupilersaarutaat isummerfigisinnaassagaat.

Imm. 2. Inuttut ineriartortutut samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Inuttut naleqassutsimi*

- a) imminnut ajunngitsumik oqaluttuarisinnaassasut aamma
- b) ikinngutigiiinnerup naleqassusia paasissagaat.

2) *Peqqissutsimi*

- a) nerisat peqqinnartut inuup peqqissusianut pingaarutaat ilisimassagaat peqqinnartunillu atuarfimmi ulloqqeqqanut nerisassiorsinnaassasut imaluunniit taqualiorsinnaassasut,
- b) peqqissumik inooriaaseqarneq pillugu isummernerminnut ilaquuttamik, ikinngutimik tusagassiuutillu sunniinerat assersuusiortutullu aamma
- c) timimikkut eqqiluisaarnertut pingaarutaa ilisimassagaat.

3) *Ilaqutariinni*

- a) ilaqutariinni pisussaaffiit akisussaaffillu agguataarneri assigiinngitsut nassuiarsinaassagaat aamma
- b) ilaqutariinneq assigiinngitsorpassuurtut aaqqissugaasinnaasoq tamannalu kulturit assigiinngitsut akornanni kulturillu ataatsip iluani allanngorartuusoq ilisimassagaat.

4) *Asanninnermi, isumaginninnermi kajungernermit*

- a) meeqqat asaneqarnissaminnik asanninnissaminnillu aamma isumagineqarnermik isumassuinissamillu

pisariaqartitsinerat ilisimasaqarfigissagaat,

- b) inersimasut meeqqallu annerit tiinganermikkut meeqqanut tunngatillugu imminnut killilersinnaanngitsunik naapitassaartoq ilisimasaqarfigissagaat,
- c) misigisat nuanniitsut pisullu ulorianartut ingalassimaniassagaat aamma
- d) kinguaassiuutitigut atornerlugaanermikkut imaluunniit pasitsaassaqarnermikkut sumut saaffiginninnissartik, ikiortissarsiornissartik tapersorsorneqarnissartillu ujartussallugu ilisimassagaat.

5) *Aanngajaarniutini inuulluarniutinilu*

- a) angerlarsimaffimmi atuarfimmilu aanngajaarniutit inuulluarniutillu nassaassaasut assigiinngitsut pillugit ilisimasaqassasut aamma
- b) aanngajaarniutinik inuulluarniutinillu atornerluineq qanoq ililluni ingalassimaniarneqarsinnaanersut assersuorsiorfigisinnaassagaat.

6) *Isumannaallisaanermi*

- a) imminnut allanullu angerlarsimaffimmi, atuarfimmi atuarfullu avataani, angallannermi pinngortitamilu ilaatillugit, isumannaallisaanermut malittarisassat atorsinnaassagaat aamma
- b) angerlarsimaffimmi atuarfimmilu ikiueqqaanermi periaasissat tunngaviusut ilisimassagaat aamma

7) *Inuunermi pisartuni* inuunermi pisut pingaarutillit pillugit eqqarsaatiminnik ersersitsisinnaassasut.

Imm. 3. Suleqatigiissinnaanerup attaveqaaqatigiinnerullu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) misigissutsit ajunngitsut ajortullu ilisarissinnaassagaat, oqaluttuarissinnaassagaat inuttullu akueriuminartumik qisuariarfigisinnaassagaat,
- 2) akornusiinatik tusarnaarluarsinnaassasut,
- 3) allat oqaasii qisuariarfigisinnaassagaat,
- 4) allat misigissusii iliuusiilu isummerfigisinnaassagaat kiisalu pisunut assigiinngitsunut inuit assigiinngitsumik misigisarnerannut paasinninnertik takutissinnaassagaat,
- 5) allanut ajornartoornermi pakatsissutitik imaluunniit kamaatigisatik misigissutsitik aallaavigalugit ersersissinnaassagaat,
- 6) assigiinngitsutigut qisuariarsinnaallutillu ajornartorsiutinik aaqqiiniarsinnaassasut,
- 7) eqimattani minnerusuni suleqatigiissinnaassasut sulinermilu peqataanertik ilisimaarissagaat allallu periarfississinnaassallugit aamma
- 8) atuaqatit ilinniartitsisorlu suleqatigalugit pissusilersoqatigiinnissamut, tassunga ilaatillugit qinngasaarineq malersuinerlu pinaveersaarniarlugit kiisalu klassimi suleqatigiinnermi ataqatigiinnermilu ajornartorsiortoqalersillugu qanoq ataatsimut periaasissanik, isumaqatigiissutiliussasut.

Imm. 4. Ilinniartitaanerup inuussutissarsiuteqarnerullu samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) sumiiffinni ataasiakkaani suliffeqarfiit assigiinngitsut arlallit ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) inuussutissarsiutit assigiinngitsut arlallit, tassunga ilanngullugit akissarsiaqarluni namminerlu piumassutsimik sulineq, ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 3) inuit piginnaassutsitik sapinngisatillu ilaqutariinni, atuarfimmi inuiaqatigiinnilu qanoq atorneraat ilisimasaqarfigissagaat.

§ 36. Akulliit atuarfianni atuartaareernerminni *Nammineq anguniagassat pilersaarusiornerrullu* samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) periarfissatik killitillu kissaatiminnut takorluukkaminnullu tunngatillugit ilisimaarissagaat,
- 2) pissutsimik, soqutigisamik piginnaasamillu allannguutaat ilisimaarissagaat,
- 3) ilinniarnissaminnut, inuussutissarsiummik toqqaanissaminnut imminnullu pilersaarusiunernerminnut

naleqquttumik aalajangiussinissamut pissutsit nalilersinnaassagaat,

4) atuarnermik ingerlateqqinnissaanut imminullu pilersarusiuunnermut anguniagassalorsinnaassasut immikkoortunillu aggulukkanik anguniagassalorsinnaassasut,

5) anguniakkaminnik immikkoortunillu aggulukkanik anguniakkaminnik ingerlaavartumik nalilersuissasut iluarsartuussissasullu taakkuninngalu piviusunngortitsissasut,

6) siunertamik angunissaannut iluaqutaasinnaasut ilisimasat inuiaqatigiillu tunniussinaasaat ujartussagaat atussagaallu aamma

7) suleqateqarlutik anguniakkanik immikkoortunik aggulukkanik assigiinngitsunik

piviusunngortitsiniassasut, allat pilersarusiaannut qisuariarfiginnissasut kiisalu nammineq

pilersaarumminnut qisuariaatit isummerfigissagaat iliuuseqarfigalugillu.

Imm. 2. Inuttut ineriartornerup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Nammineq naleqassutsimi*

a) pissutsit nammineq paasininnerminnut sunniuteqartut eqqumaffigissagaat,

b) nammineq ineriartornertik naleqassusertillu qanoq nukittorsassallugit eqqumaffigissagaat aamma

c) ikinngutitaarnissartik ikinnguteqartuarnissartillu namminneq suleqataaffigissagaat.

2) *Peqqissutsimi*

a) peqqinnartunik nerisaqarnerup inooriaaseqarnerullu siuarsarnissaanut qanoq iliuuseqarnissartik eqqumaffigissagaat,

b) nerisassat imigassallu peqqinnartut peqinnaannerusullu ilisimasaqarfigissagaat, nerisassanillu

pingaarnernik, ukiup qanoq ilinerani nutaartugassat ilanngullugit, nerisassiorsinnaassasut aamma

c) peqqissumik inooriaatsimut nalilersuutiminnut qanoq ilaquttat, peqatit inuiaqatigiillu sunniuteqarnerat isummerfigissagaat.

3) *Ilaqutariinni*

a) ilaquttat ataasiakkaat pissusilersuutaat ilaqutariinnermut qanoq sunniuteqartarneri ilisimaarissagaat,

b) angutaanermut arnaanermullu akisussaannerullu agguataarinninnermut ilaquttani isummat

ilaqutariinni inuunermut sunniutaat ilisimaarissagaat aamma

4) *Asanninnermi, isumaginninnermi kajungernermilu*

a) nammineq allallu asaneqarnissamik asanninnissamillu aamma isumagineqarnermik isumassuinissamillu pisariaqartitsinerat ilisimaarissagaat,

b) peqqissumik inooqataanerminni pissutsit aamma namminneq killissamik qaangerneqarnerini misigisat immikkoortissagaat,

c) sumiginnaanerit assigiinngitsut, tassunga ilanngullu meeqqanik kinguaassiuutitigut atornerluineq, ilisimasaqarfigissagaat aamma

d) nalinginnaasumik inuttut atoqatigiittarneq, nappaatipalaanillu tunillaassuineq illersuutillu ilisimasaqarfigissagaat.

5) *Aanngajaarniutini inuulluarniutinilu*

a) aanngajaarniutunik atornerluinerup, tassunga naamaarneq, pujortarneq imerajuttuunerlu ilanngullugit, imminermut, ilaquttanut, qanigisanut inuiaqatigiinnullu sivikitsumik sivirusumillu timikkut, tarnikkut

inoqatigiinnermullu kinguneri ilisimasaqarfigissagaat aamma

b) peqatit, ilaquttat, tusagassiuutillu aanngajaarniutunik inuulluarniutinillu atornerluinermut tunngatillugu sunniinerat ilisimassagaat.

6) *Tarnikkut timikkullu innarluutini* tarnikkut timikkullu innarluutit sumiiffinnilu timikkut tarnimikkullu

innarluutillit naapittakkat qanoq pissusilersorfiginissaat tamatigoortumik ilisimasaqarfigissagaat aamma
7) *Inuunermi pisartuni* inuuneq toqulu, annaasaqarnissamut ernumanek, inuunermik nuannaarutiginninneq toqumillu ernummateqarneq oqaluuserisinnaassagaat.

Imm. 3. Suleqatigiinnermi attaveqatigiinnermilu naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) tusarnaarluarneq nalinginnaasuutissagaat,
- 2) allat oqaasiinut, iliuusiinut suliaannullu nersualaarinnissasut tunngavilersukkamillu isornartorsiussasut,
- 3) oqaatsitik, iliuutsitik suliatillu pillugit nersualartissasut tunngavilersukkamillu isornartorsiortissasut, taakkulu ammasumik isummerfigissagaat siuariarfusumillu atorluassagaat,
- 4) inoqatit aamma nammineq allallu akornanni ajornartorsiortoqartillugu aaqqiiniutaasinnaasut, tassunga ilaatillugu allanik ajuallatsitsinani nammineq pisinnaatitaaffinnik noqitsineq, atussagaat aamma
- 5) eqimattani mikisuni angisuunilu suleqataasinnaassasut imminerlu allallu isumaat pingaartitaallu periarfissaqartissagaat.

Imm. 4. Ilinniartitaanerup inuussutissarsiuteqarnerullu samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) atorfeqarnermi iluatsittumik siuariarfissat najukkami, nuna tamakkerlugu nunanilu allani ilisimasaqarfigissagaat,
- 2) najukkami nunarsuarmilu tamarmi ilinniarsimasut sulisut sorliit atorfissaqartinneqarnerpaanersut aamma ilinniakkat inuussutissarsiutillu sorliit pisariaqartinneqannginnerusut ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 3) inuussutissarsiut toqqagartik misilissimassagaat, tassannga pissarsiartik tassungalu soqutiginninnertik nalilersimassagaat.

§ 37. Angajulliit atuafianni atuartitaareernerminni *Nammineq anguniagassat pilersarusiornerullu* samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

- 1) pissutsiminnik piginnaassutsiminnillu pivusorsioortumik isiginnittaaseqassasut,
- 2) ilinniaqqinnissaminnut, atorfeqarnerminni siuariarnissaminnut imminnullu pilersarusiuunnerminnut pivusorsioortumik anguniagassalissasut immikkuuluttunillu anguniagassalersussasut, taakkulu pivusunnngortinnissaannut pisariaqartumik ingerlaqgeriarsimassasut,
- 3) inuiaqatigiit ineriartornerat pisariaqartitaallu, nammineq piginnaasat soqutigisallu ilutigalugit ilinniagaqarnermut atorfeqarnermilu siuarlaqqinnermut tunngatillugu ingerlaavartumik nalilersuineq, naleqqussarneq anguniakkanillu allannguneq piareersimaffigissagaat aamma
- 4) ilinniarnermi atorfimmilu siuarlaqqinnermi ingerlaavartuusuni ilisimasat piginnaasallu ineriartortittuarnissaasa pingaarutaat ilisimassagaat.

Imm. 2. Inuttut ineriartornerup samminerani naatsorsuutigineqarpoq atuartut

1) *Nammineq naleqassutsimi*

- a) anguniagaliussanut sulianullu tunngatillugu inuttut naleqassuseq tatiginerlu ersersissagaat aamma
- b) inooqatigiinnermi pissutsinik assigiinngitsunik ineriartortitsinnermut ataavartumillu peqateqarsinnaanermut pingaarutilinnik inuttut piginnaasaqassasut.

2) *Peqqissutsimi*

- a) timimik kalerrisaarutaat eqqumaffigissagaat peqqissuunertillu akisussaaffigissagaat aamma
- b) tusagassiutit peqqinneq peqqinnerullu imminerminnut sunniutai pillugit tusarliussaannut nassuiaataannullu isorinnittumik isummerfiginnissasut.

3) *Ilaqutariinni*

- a) ineqarnerup inigisallu qanoq issusiata ilaqutariinnut pingaarutaat ilisimasaqarfigissagaat,

- b) pissaqarniarnerup, aningaasaqarnerup suliffeqarnerullu ilaqutariit inuunerannut qanoq sunniteqarnera, tamatumunnga ilanngullugit ilaqutariit meerartallit immikkut ittumik inissisimanerat, paasisimasaqarfigissagaat,
- c) ilaqutariinnermi ingerlanerliornerit assigiingitsut ilisimasaqarfigissagaat,
- d) inuiaqatigiit avatangiisusut tusagassiuutillu ilaqutariinnermut isiginnittaasitsinnut ilaqutariinnillu pilersiteriaatsitsinnut qanoq sunniteqarneri ilisimasaqarfigissagaat aamma
- e) erninnermut, katinnermut, avinnermut toqumullu tunngatillugu pisinnaatitaaffitik inuiaqatigiillu innuttaasunut malittarisassaasut piumasaqaataallu ilisimasaqarfigissagaat.
- 4) *Asanninnermi, tungiuinnermi kajungernermilu*
- a) sumiginnaaneq, tassunga ilanngullugu kinguaassiutitigut atornerlugaaneq, meeqqanut qanoq sunniteqarnerisut paasisimasaqarfigissagaat taamatumunngalu ersiutit assigiingitsut ilisimasaqarfigillu malugissagaat aamma
- b) kajungereqatigiinnermi ileqqut assiginngitsut, soorlu taamaaqatiminnut tiinganeq, arnanut angutinullu tamaginnut tiinganeq tiingassuseerunnerlu ilisimasaqarfigissagaat.
- 5) *Aanngajaarniutini inuulluarniutinilu* katsorsaariaatsit assigiingitsut, tamatumunnga ilanngullugit tupamik, imigassamik, aalakoorartumik, ikiaroorartumik assigisaannillu atornerluineq, ilisimasaqarfigissagaat aamma katsorsaaviit peqatigiiffillu nunatsinniittut ilisimassagaat.
- 6) *Tarnikkut timikkullu innarluutini* timikkut tarnimikkullu innarluutit qanoq ilaqutariinnut sunniteqarneri inuiaqatigiinnilu tamakku qanoq suliuniteqarfigineqarnerisut tamatigoortumik ilisimasaqarfigissagaat aamma
- 7) *Inuunermi pisartuni* suut imminornermut pequtaasinnaasut imminornaveersaartitsiniarnermullu periaasiusinnaasut ilisimasaqarfigissagaat.
- Imm. 3. Suleqatigiinnermi attaveqaqatigiinnermilu* naatsorsuutigineqarpoq atuartut
- 1) attaveqaqatigiinnermut piginnaasatik, ajornartorsiutinik qaangiiniarnermut periaatsitik suleqateqarsinnaanermullu piginnaasatik ineriartortittuassallugit ilisimassagaat aamma
- 2) eqimattat peqataaffigisamik toqqissisimanissaannut akisussaaqataassasut.
- Imm. 4. Ilinniartitaanerup inuussutissarsiuteqarnerullu* samminerini naatsorsuutigineqarpoq atuartut
- 1) ilinniagaqarnissamik inuussutissarsiutitullu kissaatiminnut, tassungalu ilaanngullu suliffeqarfimmik namminersortumik pilersitsinissamut, periarfissatik killissatillu ilisimassagaat,
- 2) inuussutissarsiut alla ataaseq toqqagartik imaluunniit amerlanerit misilissimassagaat, tassannga pissarsiartik tassungalu soqutiginninnertik nalilersimassagaat aamma
- 3) ilinniagaqarnissaminnik inuussutissarsiutissaminnillu toqqaasimassasut taakkulu aallarnisarnissaannut pisariaqartumik ingerlaqqerisimassasut.

Kapitali 12

Atuartitsissutit sumiiffinni qinigassiissutit siunertaat

§ 38. Atuartitsinerup siunertaraa atuartut atuartitsissutit susasaqarfii sisamat, makku: assassorneq ilusilersuinerlu, eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq, timersorneq silamiinnerlu kiisalu nipilersorneq, erinarsorneq, timip aalatinnera isiginnaartitsinerlu, paasisaqarfigissagaat tamatigoortumillu piginnaasaqarfigilissaagaat. Sumiiffinni ataasiakkaani ilinniartitsissutissatut toqqakkani ilaatinneqassapput sumiiffinni ileqqut kulturikkullu aaqqissuussinerit siunertaralugu kulturip pilersitsiffiusullu ataqatigiinnerannik paasisitsineq. Atuartitsinerup peqataaffigissavaattaq atuartut

kulturikkut oqaluttuarisaanerup nalinginik oqaatiginneriaatsinillu nutaalianik pisoqaasunillu paasisaqarfiginnillutillu paasinissasut.

Imm. 2. Atuartitsinerup atuartut pitsaasunik misigisaqartissavai suliaqarnikkut, pilersitsinikkut timersornikkullu sammisaqarnerni. Atuartitsinerup annertusassavaa atuartut eqqarsartaatsimikkut peqqissuunerat, misigisaqarusussusiat, isumassarsiullaqqissusiat pilersitserusussusiallu kiisalu tatigitilissavai pilersitaqarluni sammisaqarnerni aamma oqalunnani oqaatiginneriaatsini pilersitsisinnaanerinut.

Imm. 3. Atuartitsinerup kingunerisa ilagissavaat atuartut allat peqatigalugit suliaqarluni, pilersitsiffiusunik timersorlunilu sammisaqarnerit naleqassusiannik nuannissusiannillu misigisaqassasut. Atuartitsinerup nukittorsassavaa annertusarlugulu atuartut sumiiffimminni kulturikkut, inooqatigiinnikkut inuussutissarsiornermullu tunngasunik sammisanut peqataarusunnerat pisinnaasaallu.

Imm. 4. Atuartitsinerup atuartut paasisaqartissavai paasinnitsillugillu nammineq allallu inuiaqatigiit kulturiannik inooriaasiannillu. Atuartut pisinnaasaqarfigilissavaat atortut, ileqqut kulturillu ataqatigiissillugit sulinerminni kulturikkut oqariartaatsit aamma ataatsimooqatigeeriaatsit nalilersinnaallugillu ineriartortissinnaanissaat.

Kapitali 13

Atuutitsilerneq, ikaarsaariarneq atorunnaarsitsinerlu pillugit aalajangersakkat

§ 39. Nalunaarut 1. august 2003-mi atuutilerpoq.

§ 40. Atuarfimmi atuartitsissutit siunertaat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 22, 28. juni 1991-imeersoq 1. august 2003-mi atorunnaarsinneqarpoq, taamaattorli takuuk imm. 2.

Imm. 2. Atuartunut ukiumi atuarfusumi 2003/2004-mi 7. klassimi klassinilu annerni atualersut atuarnerminnik naammassinninnissaminnut nalunaarummi imm. 1-imi taaneqartut naapertorlugit atuarnertik ingerlatissavaat.

Naamminersornerullutik Oqartussat ulloq 24. juuni 2003

Arkalo Abelsen

/

Lise Lennert Olsen

Namminersorlutik Oqartussat

Imaneq 4

3900 Nuuk

E-mail: nsninatsit@nanoq.gl

Linkit iluaqutaasussat

Kalaallit Nunaanni inatsisinut nalunaarutit

Namminersorlutik Oqartussat inatsisinut toqqorsiviat

Naalakkersuisut